PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 100 lir

Leto XXX. Št. 50 (8756)

TRST, četrtek, 28. februarja 1974

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

IZREDEN USPEH VČERAJŠNJE VSEDRŽAVNE SPLOŠNE STAVKE

Milijoni delavcev zahtevajo nov sistem gospodarskega in socialnega razvoja

Stavki so se pridružili šolniki, mali trgovci, obrtniki ter uslužbenci državnih in krajevnih ustanov - Delavci zahtevajo tudi odločen boj proti draginji, zagotovitev zaposlitve in uresničitev socialnih reform

RIM, 27. — Trinajst milijonov delavcev se je udeležilo današnje vsedržavne splošne stavke, ki jo je proglasila sindikalna federacija CGIL, CISL in UIL. Delavcem so se pridružili mali trgovci, obrtniki, šolniki ter uslužbenci državnih in krajevnih ustanov.

Na delavskih shodih na trgih in zborovanjih v tovarnah, ki so bili po vsej Italiji so delavci zahtevali od vlade, naj začne resno reševati osnovna gospodarska vprašanja; naj sprejme odločne ukrepe za boj proti draginji; naj se začenjajo stvarno reševati vprašanja Juga z določitvijo proizvajalnih investicij; naj državna uprava poskrbi za pravično obdavčitev; naj se povišajo pokojnine in naj se sprejmejo ukrepi za zidanje ljudskih stanovanj, šol in bolnišnic.

Delavci so na shodih in zborovanjih opozorili delodajalce, naj ne mislijo, da bodo lahko izkoristili sedanji resen gospodarski položaj ter jim vsilili povratek v staro politiko izsiljevanja in vedno večjega izkoriščanja.

Na vseh delavskih shodih je prišla do izraza volja delavskih množic po nadaljevanju boja za premostitev sedanje gospodarske krize pod pogojem, da se tudi vlada obvezuje, da bo začela z novo gospodarsko in socialno politiko, ki naj omogoči spremembo dosedanjih naložb v socialne namene za uresničitev socialnih reform. Delavci so obenem poudarili, da se ne morejo strinjati z dosedanjo politiko, ki zvrača glavno breme gospodarske krize na delavska ramena. Hkrati so odločno povedali, da današnja stavka in boj, ki ga bodo še naprej vodili, nista uperjena proti vladi, da delavci nočejo vladne krize v sedanjem resnem gospodarskem in političnem položaju, ker se zavedajo, da bi z vladno krizo nastala politična kriza, katere bi se okoristile reakcionarne in prevratniške sile.

Poudarili so prepričanje, da obstajajo v sami vladi sile in volja, da se preusmeri sedanja gospodarska in socialna politika, da se zagotovi delo, zavre naraščanje cen in sprejmejo ukrepi za ohranitev kupne moči delavskih plač. Izrazili so tudi prepričanje, da obstajajo vsi pogoji za novo gospodarsko politiko, ki bo ustrezala novim razmeram.

V mnogih mestih so delavci stavkali tudi proti delodajalcem, s katerimi se pogajajo za obnovitev delovnih pogodb ali pa za dopolnilne delovne pogodbe. Vsa ta pogajanja so bila v zadnjih tednih prekinjena. Ta boj je prišel do izraza najbolj v Turinu, Milanu in drugih velikih industrijskih mestih, kjer so bila prekinjena pogajanja v podjetjih Fiat, Alfa Romeo, Montedison, v železarski industriji državnih udeležb in mnogih državnih in zasebnih kemijskih in tekstilnih podjetjih.

Največji delavski shodi so bili v Milanu, Turinu, Rimu, Firencah in Genovi. Povsod so delavci obšli v sprevodu po mestnih ulicah in se zbrali na velikih trgih, kjer so jim spregovorili krajevni in vsedržavni sindikalni voditelji. V Turinu, Firencah in Genovi so govorili trije glavni tajniki Lama (CGIL), Storti (CISL) in Vanni (UIL).

GOVORI TAJNIKOV LAME STORTIJA IN VANNIJA

TURIN, 27. — Turinski delavci so napolnili osrednji mestni Trg San Carlo, kjer jim je spregovoril glavni tajnik CGIL Luciano Lama v imenu vseh treh sindikalnih organizacij. Lama je najprej poudaril, da je današnja stavka izraz velike moči in odgovornosti, ki jo delavci čutijo v sedanjem resnem gospodarskem in političnem položaju. Zato delavci zahtevajo novo politiko, ki bo omogočila izkoriščanje vseh proizvajalnih sil v državi za usklajen gospodarski in socialni razvoj, ki bo slonel na socialnih reformah.

Nato je Lama dejal: «Vlada mora vedeti, da ni več mogoče nadaljevati po sedanji poti in mora zato spremeniti politiko. Delavci, brezposelni in upokojenci nočejo več prenašati na svojih plečih vso težo krize». Zato, je dejal Lama, zahtevajo novo politiko cen, ki bo slonela na zajamčenih političnih cenah najnujnejših živil, investicijski načrt javnih in zasebnih podjetij za južne pokrajine, gradnjo stanovanj, bolnišnic in šol v okviru boja proti gospodarski krizi. Ob zaključku je Lama dejal, da je današnja stavka strogo opozorilo prevratniškim silam, ki hočejo izkoristiti sedanji položaj, da bi vsilili politične spremembe avtoritarnega značaja. «Delavci so si priborili demokracijo in jo bodo znali braniti z vso težo svoje enotne moči».

V Firencah je dalavcem govoril na Trgu della Signoria glavni tajnik CISL Storti, ki je dejal, da je današnja stavka izraz nezadovoljstva delavcev zaradi resnega gospodarskega in socialnega položaja. Obenem pa je današnja stavka tudi opozorilo javnim upraviteljem, in delodajalcem, da delavci ne bodo opustili boja proti draginji in za socialne reforme. Tudi Storti je poudaril, da delavci z današnjo stavko zahtevajo spoštovanje vladnih obveznosti in nove ukrepe za zagotovitev zaposlitve, uresničitev reform in skladni gospodarski razvoj. Zato zahtevajo razvojno gospodarsko politiko, ker so prepričani, da je dosedanji razvojni sistem kriv sedanjih težav. «Zahtevamo tudi zaščito delavskih dohodkov, strogo nadzorstvo nad cenami in zakon o izboljšanju pokojnin.

Pripravljeni smo sprejeti nove žrtve pod pogojem, da se bodo vsi žrtvovali za boljšo prihodnost. To je naša moralna sila, s katero smo se obvezali, da bomo branili tudi ustavo in demokratično državo», je zaključil Storti.

Genovski delavci pa so se zbrali na osrednjem Trgu de Ferrari, kateremu je spregovoril glavni tajnik UIL Vanni. Tisti ki trdijo, je dejal Vanni, da je sindikat s proglasitvijo današnje splošne stavke dokazal, da ne upošteva sedanjega resnega gospodarskega in političnega položaja v državi, pravimo, da pozabljajo, s kakšno odgovornostjo je federacija CGIL, CISL in UIL podprla vsako politično pobudo za nadzorovanje in pobijanje inflacije, proti naraščanju cen, za povečanje javnih in zasebnih naložb, kot edinega sredstva boja proti gospodarskemu nazadovanju.

Nato je Vanni opozoril, da sindikat ne bo nikoli podprl takšnega gospodarskega ravnovesja, ki bo slonel na recesiji. «Vprašanje, ki ga danes postavljamo vladi in delodajalcem in ki ga bomo ponovili tudi po današnji stavki z nadaljnjim bojem je: s kakšno politiko nameravajo zaščiti najnižje delovne dohodke pred inflacijo, s kakšno politiko nameravajo spremeniti sedanji razvojni ustroj, da se zagotovi zaposlitev na Severu in Jugu in s tem demokratično ureditev». Vanni je zaključil z ugotovitvijo, da politične sile vedo, da so sindikati pripravljeni podpreti vlado, če bo iskreno odgovorila po omenjena vprašanja. «Razumljivo je torej, da enotni sindikat, ki ga gradimo — je zaključil Vanni — ne more sprejeti ne kvalunkvizma ne maksimalizma. Obenem pa se ne more odreči pravici, da predlaga nov gospodarski razvoj».

Matteotti sprejel ministra Ludvigerja

RIM, 27. — Minister za zunanjo trgovino Matteo Matteotti se je danes zjutraj sestal z jugoslovanskim zveznim tajnikom za zunanjo trgovino Emilom Ludvigerjem, ki se mudi na uradnem obisku v Italiji. Med sestankom je bil govor o perspektivah blagovne izmenjave med obema državama s posebnim poudarkom na gospodarsko-industrijskem sodelovanju med italijanskimi in jugoslovanskimi podjetji. Med svojim obiskom v Italiji se bo jugoslovanski minister sestal še z drugimi političnimi osebnostmi ter s predstavniki industrijskega sveta.

Po neuradnih vesteh iz Rima

Mancinijev predlog za odložitev referenduma za eno leto

RIM, 27. — Po neuradnih vesteh iz krogov Mancinijeve struje PSI naj bi bivši socialistični tajnik Mancini pripravljal pobudo za odložitev referenduma o razporoki za eno leto. O tem predlogu naj bi se Mancini že pogovarjal z nekaterimi predstavniki krščanske demokracije (govori se o Colombu in Moru) ter naj bi ga jutri predložil vodstvu PSI. Predlog naj bi predvideval odobritev zakona, ki bi zaradi sedanjega težavnega gospodarskega položaja odložil za eno leto izvedbo ljudskega glasovanja. V uradnih krogih so te vesti demantirali, dejstvo pa je, da je tajnik PSI De Martino s pretvezo preprečil sklicanje levosredinskega vrha, na katerem naj bi se dogovorili o datumu referenduma. Prva posledica te De Martinove poteze bo, da na prihodnji vladni seji, ki bi morala biti v petek, še ne bodo govorili o referendumu

SHOD TRŽAŠKIH DELAVCEV

Pogled na množico stavkajočih med enotnim sindikalnim zborovanjem na Goldonijevem trgu v Trstu med splošno stavko, s katero so sindikati zahtevali spremembo vladne gospodarske politike in učinkovito demokratično nadzorstvo nad oblikovanjem cen in tržnim sistemom

NOV HUD UDAREC TRŽAŠKEMU POMORSKEMU GOSPODARSTVU

La Malfa zahteval prekinitev razprave o reorganizaciji in podporah državnemu ladjevju

S svojim vmešavanjem je republikanski minister spravil v zagato ministra Pieraccinija (PSI), ki zahteva sestanek z Rumorjem

RIM, 27. — Včeraj zjutraj se je v Rimu sestala osma senatna komisija. Na dnevnem redu je imela zakonski osnutek o državni podpori ladjevju «pretežno državnega interesa» (PIN) in o reorganizaciji italijanskega ladjevja, za katero se dalj časa borijo delavski sindikati, tržaška in druge občinske uprave, sama deželna vlada Furlanije - Julijske krajine. Vsem je že pred nekaj tedni obljubil, da bo zakon sprejet tak, kakršnega je vlada sestavila sporazumno s sindikati, minister za trgovinsko mornarico Pieraccini.

Že se je začela razprava o tem zakonskem osnutku, ko je predsednik komisije demokristjan Martinelli prejel brzojavko zakladnega ministra La Malfe, ki je dejansko s svojim nastopom razpravo o zakonu «blokiral».

La Malfa je v svoji brzojavki zahteval, naj pristojna komisija nemudoma prekine razpravo. Zakonski osnutek, za katerega je sprejel odgovornost sen. Pieraccini, pa je La Malfa ocenil kot «nesprejemljiv», češ da sprejema sindikalno zahtevo po ohranitvi specializiranih turističnih križarjenj po Sredozemlju in predvsem načelo «sočasnosti» ukinjanja suhih vej in krepitve specializirane pomorske dejavnosti.

Še preden je predsednik komisije prejel La Malfovo brzojavko, je drug republikanec, sen. Mazzei, izjavil, da mora državna oblast brez nadaljnjega «ustaviti potniško ladjevje», kar — v našem primeru — pomeni ustaviti večino ladij Tržaškega Lloyda in pognati več tisoč mornarjev in drugega osebja na cesto.

Komunistični senatorji, člani komisije (med temi tržaški senator Sema) so nemudoma predložili predsedniku resolucijo, v kateri protestirajo zaradi načina, kako se je zakladni minister nasilno vmešal v delo komisije.

Ostra je bila tudi reakcija ministra za trgovinsko mornarico socialista Pieraccinija, ki je vendar pristojen za ta vprašanja in mu očitno vmešavanje La Malfe ne more prijati, še posebno v ozračju napetih odnosov med posameznimi strankami vladne večine. S svojim posegom pa je La Malfa dejansko spravil ministra Pieraccinija v hudo zagato, saj se je slednji obvezal s sindikati in občinskimi upravami velikih pomorskih mest, da bo zakonski osnutek odobren.

Minister Pieraccini je pozneje sporočil, da je zahteval sestanek s predsednikom vlade posl. Rumorjem, ker meni, «da mora imeti vlada o tem enotno stališče».

O novi ustavi SFRJ

Jutri bomo v našem listu začeli objavljati pod skupnim naslovom «Nova jugoslovanska ustava: kaj, zakaj, kako» vrsto člankov, v katerih bo časnikar ljubljanskega «Dela» in specialist za ustavna vprašanja **Jože Šircelj** za naše čitatelje zgoščeno in kar se da poljudno ter nazorno prikazal, kaj prinaša nova ustava Socialistične federativne republike Jugoslavije, ki je bila sprejeta 21. februarja t.l.

Člankov bo predvidoma kakih 15 in si bodo sledili v presledkih dveh do treh dni. V prvem pa bo pisec razložil nekaj osnovnih dejstev, ki so vzporedno z razvojem jugoslovanske socialistične družbe ustvarila pogoje in narekovala sprejem nove ustave, ki po eni strani povzema in prevzema izkušnje skoraj četrt stoletja samoupravljanja v Jugoslaviji, po drugi strani pa je kažipot v prihodnost.

PRVI KORAK SIRIJE NA POTI K REŠITVI KRIZE NA BLIŽNJEM VZHODU

PREDSEDNIK ASAD IZROČIL KISSINGERJU SEZNAM IZRAELSKIH VOJNIH UJETNIKOV

Sirija bo dovolila predstavnikom Rdečega križa, da obiščejo ujetnike - Danes prispe Kissinger v Kairo

TEL AVIV, 27. — Posredovanje ameriškega zunanjega ministra Kissingerja med Izraelom in Sirijo, da bi dosegel izročitev seznama izraelskih vojakov v sirskem ujeništvu in ločitev med oboroženimi silami obeh držav, je že obrodilo prve sadove. Predsednik Asad je izročil ameriškemu državnemu tajniku seznam 65 izraelskih vojakov, ki ga je Kissinger ob svojem prihodu v Tel Aviv izročil ministrski predsednici Goldi Meir. S tem je bil storjen prvi korak na poti k pogajanju med Tel Avivom in Damaskom.

Kot znano je izraelska vlada postavila kot prvi pogoj za udeležbo na pogajanjih izročitev seznama vojnih ujetnikov in dovoljenje, da jih obiščejo predstavniki mednarodne organizacije Rdečega križa. Kissinger je prinesel iz Damaska pozitivni odgovor tudi na to drugo zahtevo. Predstavniki Rdečega križa bodo lahko obiskali izraelske ujetnike od petka dalje. Kar zadeva število ujetnikov naj omenimo, da je izraelsko obrambno ministrstvo računalo, da je v sirskih rokah približno 80 vojakov.

V zvezi z novo Kissingerjevo misijo na Bližnjem vzhodu piše libanonski tednik «Al Sajat», da je sirski predsednik Asad predlagal načrt za izročitev ujetnikov, ki naj bi ga izvedli v dveh fazah. V prvi bodil drugo polovico ujetnikov v zameno za začetek izraelskega umika z Golana ter za povratek 15 tisoč sirskih beguncev, ki so zapustili svoje domove med zadnjo vojno. V drugi fazi pa naj bi Damask osvobodil drug opolovico ujetnikov v zameno za povratek 155 tisoč beguncev, ki so zbežali v notranjost Sirije za časa šestdnevne vojne leta 1967. Po mnenju urednika libanonskega tednika naj bi se za ta predlog domenili med arabskim vrhom v Alžiru, ko so se sestali predsedniki Sadat, Asad in Bumedien ter saudski kralj Feisal.

Ob svojem prihodu v Izrael je Kissinger poleg seznama vojnih ujetnikov predstavil tudi sirski načrt za ločitev sil, ki ga bodo Izraelci proučili na seji vlade, ki bo jutri, v petek pa bodo izročili ameriškemu zunanjemu ministru svoje protipredloge. Lahko rečemo, da so se danes začela pogajanja za ločitev sil na področju Golanskega višavja. Izročitev seznama vojnih ujetnikov izraelskim predstavnikom je močno izpodkopala pozicije nacionalistične opozicije v izraelskem parlamentu ter je obenem okrepila položaj ministrske predsednice Meirove.

Vprašanje ločitve sil je še vedno zelo zapleteno, zaradi velike razlike v stališčih, ki jih imata obe državi. Damask zahteva, da se Izraelci obvežejo, da bodo umaknili svoje čete z vsega zasedenega sirskega ozemlja, izraelska vlada pa je izjavila, da je Golansko višavje sestavni del izraelske države, s katerega se ne bodo več umaknili. Umik izraelskih čet naj bi po mnenju Golde Meir zadeval samo tisti del sirskega ozemlja, ki sega kakih 32 km od Damaska, in ki so ga Izraelci zasedli med zadnjo vojno.

V tem položaju je Kissingerjeva misija zelo težka. Kaže, da ameriški državni tajnik nima namena rešiti celotno vprašanje v teku nekaj dni, kot se je zgodilo za časa posredovalne misije januarja, ko je dosegel ločitev med egiptovskimi in izraelskimi silami vzdolž Sueškega prekopa. Njegov namen naj bi bil doseči neposredna pogajanja med obema državama, nakar naj bi stvari stekle same od sebe. Moral bo rešiti tudi vprašanje sedeža pogajanj. Damask nasprotuje Ženevi ter bi raje videl, da bi pogajanja bila nekje na Bližnjem vzhodu. Po mnenju opazovalcev bo državni tajnik ZDA skušal prepričati Izraelce naj sprejmejo tudi egiptovsko udeležbo na pogajanjih, čemur Tel Aviv nasprotuje. Dejstvo, da bo Kissinger jutri odpotoval v Kairo pa vsekakor priča o tem, da bo imel Egipt precejšnjo vlogo pri iskanju rešitve vprašanja ločitve sil na severni fronti.

Od izida pogajanja za ločitev sil na Golanskem višavju je v veliki meri odvisna usoda miru na Bližnjem vzhodu. V primeru pozitivne rešitve bi se lahko nadaljevala ženevska konferenca o miru, ki naj bi dokončno rešila arabsko - izraelski spor. Če ne bo prišlo do ločitve sil, ne bo prišlo niti do drugega dela konference, saj je Egipt že izjavil, da se je ne bo udeležil, če ne bo na njej prisotna tudi Sirija.

Kissinger bo jutri odpotoval v Kairo, nakar se bo v petek vrnil v Jeruzalem, kjer mu bodo izraelski voditelji izročili svoje protipredloge, ki jih bo nato šef ameriške diplomacije posredoval Sircem.

Henry Kissinger v nedeljo v Bonnu

BONN, 27. — Zahodnonemški podtajnik za zunanje zadeve von Wechmar je sporočil, da bo ameriški zunanji minister Kissinger na povratku z Bližnjega vzhoda obiskal Bonn, kjer se bo ustavil v nedeljo in ponedeljek. Med svojim obiskom v ZRN bo šef ameriške diplomacije razpravljal z nemškimi predstavniki o vprašanjih, ki zadevajo obe državi.

Ameriškega zunanjega ministra Kissingerja je na letališču v Tel Avivu dočakal izraelski zunanji minister Aba Eban (levo). Šef ameriške diplomacije je prinesel iz Sirije seznam izraelskih vojnih ujetnikov, kar je bil pogoj, da se Izrael začne pogajati z Damaskom. Ob svojem prihodu je Kissinger izjavil, da so premostili vrsto težav, ki so povzročale skrbi izraelskim voditeljem

Gromiko odpotoval na Bližnji vzhod

MOSKVA, 27. — Sovjetski zunanji minister Gromiko je danes odpotoval iz Moskve v Damask, od koder bo nadaljeval svoje potovanje v Kairo. Poročajo, da bo Gromiko imel več pogovorov v zvezi s sedanjim položajem na Bližnjem vzhodu.

HEATH IN WILSON SE POTEGUJETA ZA OBLAST

V znamenju največje negotovosti današnje volitve v Vel. Britaniji

Največja neznanka je liberalna stranka, katere uspeh bi utegnil napraviti konec britanskemu dvostrankarskemu sistemu

LONDON, 27. — V Veliki Britaniji se je zaključila volilna kampanja za jutrišnje predčasne parlamentarne volitve, katerih glavna značilnost je izredna negotovost. Raziskave javnega mnenja so pokazale, da imata laburistična in konservativna stranka praktično enake možnosti zmage: v zadnjih urah se je namreč razblinila še tista rahla prednost, ki so jo doslej pripisovali Heathovi stranki pred Wilsonovo. Po drugi strani pa se pojavljajo vedno bolj v ospredje liberalci Jeremyja Thorpa, ki bi si tokrat utegnili zagotoviti znatno predstavništvo v spodnjem domu in s tem pogojevati sestavo nove vlade, posebno v primeru, da bi nobena od dveh večjih strank ne prejela — kot je zelo verjetno — absolutne večine glasov.

K negotovosti prispeva še pred kratkim izvedena preosnova volilnih kolegijev, ki praktično onemogoča vsakršno predvidevanje. Prav zato se noben politični komentator ne spušča v prerokovanja; pač pa mnogi ugotavljajo, da bi sedanje volitve utegnile pomeniti konec britanskega dvostrankarskega sistema in torej korenito preobrazbo tradicionalne britanske demokracije.

Vsi trije politični voditelji so danes zaključili volilno kampanjo. Wilson je dejal, da je laburistična vlada edina alternativa kaosu, naraščanju cen in gospodarski katastrofi. Heath je pozval volivce, naj zagotovijo močno večino konservativcem, da bi lahko sestavili trdno vlado, ki bi z večjo učinkovitostjo rešila sedanja kočljiva vprašanja. Končno pa je Thorpe dejal, da je mogoče «spremeniti obličje Velike Britanije», če bodo volivci omogočili liberalcem, da bi prevzeli vajeti države.

Način, kako je Messmer odstopil (ostali ministri menda o tem niso bili predhodno obveščeni) je vzbudil presenečenje, o možnosti vladne krize pa se je govorilo že več časa. Premieru so očitali neučinkovitost, pa tudi spor s finančnim ministrom Giscard D'Estaingom glede vodenja gospodarske politike. Nekateri listi so v prejšnjih tednih napovedovali, da bo novo vlado prav gotovo vodil sam Giscard D'Estaing, toda so se ušteli. Pompidou se je očitno raje odločil za Messmerja, ki velja za pokornega izvrševalca ukazov Elizeja, ter pustil vstran uglednega in vplivnega finančnega ministra.

Sestavo nove vlade bodo verjetno sporočili že v petek. Sam Messmer je napovedal, da bodo skrčili število ministrov, da bi zagotovili večjo «strnjenost» koalicije in večjo učinkovitost vladne akcije. Dejstvo pa je da Messmer ne uživa več podpore velikega dela poslancev večine in da bo zato mogel vladati samo pod Pompidoujevo senco. Vprašanje je tudi, kakšno stališče bo zavzel Giscard D'Estaing, ki bi utegnil ostati zunaj nove vlade. Za sedaj je finančni minister odpovedal obisk v Romunijo, ki bi ga moral začeti jutri.

Vladna kriza v Franciji

Premier Messmer je odstopil, pet ur pozneje pa mu je bil poverjen nov mandat

PARIZ, 27. — Nenadna in bliskovita vladna kriza v Franciji: ob zaključku današnje vladne seje je premier Pierre Messmer nepričakovano odstopil, pet ur pozneje pa mu je predsednik republike Pompidou poveril mandat za sestavo nove vlade.

DANES

Vsedržavna splošna stavka je popolnoma uspela. Včeraj je v vsej Italiji stavkalo okrog 13 milijonov delavcev. Njim so se pridružili mali trgovci, obrtniki, šolniki in številne druge stroke. Med stavko v dopoldanskih urah so delavci priredili na tisoče javnih shodov in zborovanj v tovarnah in na drugih delovnih mestih. Povsod so obravnavali sedanji resen gospodarski in socialni položaj ter poudarili voljo nadaljevati boj za ohranitev demokratičnega reda, proti draginji, za gospodarski razvoj in za uresničitev velikih socialnih reform.

Henry Kissinger je na svoji drugi misiji na Bližnjem vzhodu dosegel prvi uspeh, ko mu je sirski predsednik Asad izročil seznam izraelskih vojnih ujetnikov. Sirija je obenem pristala, da predstavniki Rdečega križa obiščejo vojne ujetnike. S tem so premostili glavni razlog za izraelsko nasprotovanje do pogajanj s Sirijo. Kljub temu prvemu uspehu je naloga ameriškega zunanjega ministra še vedno izredno zapletena in ločitev sil med izraelsko in sirsko vojsko vedno zelo oddaljen cilje.

Danes bodo v Veliki Britaniji predčasne parlamentarne volitve. Predvidevanja o izidu volitev so nemogoča, saj bo med Wilsonovimi laburisti in Heathovimi konservativci verjetno odločala le peščica glasov. Verjetno pa se bo močno okrepila liberalna stranka, s čimer bi se lahko končal tradicionalni britanski dvostrankarski sistem.

Upor med etiopskimi oboroženimi silami se širi: po vstaji v Asmari so se spuntali tudi mornarji v Masaui ter padalski in letalski oddelki v Daui in Debre Zeitu. Uporniki zahtevajo višje plače in korenite reforme v državi. Politični položaj v Etiopiji je zelo napet, zlasti po odstopu vladnega kabineta predsednika Wolda.

V Trstu je splošna stavka uspela v vseh industrijskih obratih in večjih trgovinah. Mnogi mali trgovci so se odzvali pozivu svojih organizacij in spustili navojnice v znak solidarnosti. Dva delavska sprevoda sta šla skozi mesto do Goldonijevega trga, kjer je bilo zborovanje, na katerem je govoril član odbora sindikalne federacije Manfron.

V Gorici so stavkajoči delavci poudarili pomen sožitja med Slovenci in Italijani v duhu načel protifašizma. To je očitno motilo fašistične skrajneže, ki so med sprevodom po mestnih ulicah do Travnika izzvali incident ter ranili nekega delavca. Izzivanje so delavci odločno zavrnili.

SPREVODA PO MESTU IN ZBOROVANJE NA GOLDONIJEVEM TRGU

Uspela štiriurna splošna stavka za reforme in nadzorovanje cen

Udeležba demokratičnih trgovcev - Govor predstavnika federacije CGIL-CISL-UIL Manfrona - Stališče KPI

Kot drugod po deželi in Italiji je tudi v Trstu splošna stavka proti podražitvam, za demokratično nadzorstvo nad trgovsko dejavnostjo in oblikovanjem cen, skratka za družbene in gospodarske reforme, dobro uspela ob močni udeležbi delavcev industrijskega in drugih sektorjev.

Kot tudi sicer je največja udeležba pri splošni stavki bila delavcev iz tovarn in delovnih obratov, kot so arzenal «Sv. Marka», boljunška Grandi Motori, luka in industrijska cona med Miljami in Dolino. Tudi med uradništvom v mestu je bilo precej pristopov k splošni stavki, medtem ko se je zaradi udeležbe dijakov močno skrčil obisk mestnih šol. V italijanskih višjih srednjih šolah je stavkalo tudi več profesorjev, ki pripadajo šolskim sindikatom federacije CGIL - CISL - UIL, medtem ko se je stavki pridružila tudi skupina napredno mislečih profesorjev slovenskih šol.

Osebje trgovskih obratov in magazinov je stavkalo predvsem tam, kjer gre za večje število trgovskih pomočnic in uradnikov. Tako niso delali uslužbenci veletrgovin in nekaterih drugih trgovskih podjetij. Skladno s pozivom demokratične skupine malih trgovcev, ki so organizirani v vsedržavno «Confesercenti» je več trgovin in javnih lokalov spustilo navojnice od 10. do 11. ure v znak solidarnosti s stavkajočimi, neglede na nasprotne pozive tržaškega trgovskega združenja. Tako so se splošni stavki pridružili trgovci in gostinci v Miljah, pri Sv. Jakobu in nekaterih drugih predmestnih četrti, vendar je tudi marsikateri trgovec v mestnem središču spustil navojnice ob uri, ko je na Goldonijevem trgu potekala protestna manifestacija.

Ob devetih zjutraj so se delavci začeli zbirati, s transparenti bele in rdeče barve, na Senenem trgu in pred pomorsko postajo. Od tod so v dveh sprevodih odkorakali po mestnih ulicah in opozarjali nase s tradicionalnimi «stavkovnimi» piščalkami. S Senenega trga so krenili delavci GMT in industrijske cone, od pomorske postaje pa osebje arzenala in ladjedelnice, pristanišča in industrij področja Campo Marzio.

Po manifestaciji skozi mestne ulice so delavci na Goldonijevem trgu poslušali govornike na enotnem sindikalnem zborovanju. Ko je že govoril osrednji predstavnik vsedržavne sindikalne federacije Gino Manfron, so na trg prispeli v sprevodu tudi železničarji, za katere je veljal drugačen urnik stavke.

Omeniti je vredno, da so delavci delili meščanom, ki so s pločnikov sledili sprevodom, letake, v katerih so bili navedeni razlogi in cilji stavke. Med temi navajajo «razvoj zaposlovanja, obrambo dohodkov», boj «proti špekulacijam in draginji, za učinkovito nadzorovanje cen».

Narodno bogastvo, menijo sindikati, naj vlada izkorišča za uresničitev reform, ki same služijo reševanju pomembnih socialnih problemov, obenem pa so dober temelj za gospodarsko obnovo dežele, ki potrebuje tudi močnih naložb v nerazvitih področjih, med katera spada gotovo tudi Trst s svojim deželnim zaledjem.

Sindikalna federacija hoče s to stavko, je poudarjeno v pozivu, spodbuditi vlado, naj ne naseda izsiljevanju zaostalih gospodarskih krogov in naj očuva demokratične in napredne pridobitve republike.

Na Goldonijevem trgu je, po pozdravu predstavnika CISL Battellinija, govoril v imenu sindikalne federacije Gino Manfron, ki je Rumorjevo vlado obtožil, da ni znala ohraniti sistem «zamrznjenih cen», kaj še, da bi znala nadzorovati dobavljanje blaga na tržišče. Prav pomanjkanje takega nadzorstva pa je omogočilo špekulantom, da so s prikrivanjem zalog izsiljevali javnost in politične kroge ter dosegli ponovno zvišanje cen osnovnih potrebščin.

Rešitev za italijansko gospodarstvo, je poudaril Manfron, je v okrepitvi zunanje trgovine kot protivrednost za stalno izkoriščanje tujih energetskih virov. Ni pa res, da je za to treba stopiti na pot deflacije in restrukturacije industrije v smislu zaostrenega izkoriščanja delovne sile. Nasprotno potrebuje Italija investicije, ki naj Jugu in drugim nerazvitim področjem odprejo možnosti za okrepitev proizvodnje in izvoza, s katerim «bomo plačevali nafto».

Kje dobiti denar?, se je vprašal govornik. Zgrešena je vladna politika, ki preko davčne reorganizacije skuša do zadnjega vinarja obdavčiti delavske plače, medtem ko je sistem zelo elastičen za visoke dohodke. Prav tu pa so viri bogastva, iz katerih naj vlada črpa sredstva za investicije in reforme.

«Nočemo padca vlade,» je še dejal govornik, «pač pa zahtevamo, naj spremeni svojo politiko.»

Sindikalno gibanje zahteva predvsem «demokratično nadzorstvo nad cenami in tržnim sistemom», da se preprečijo špekulacije in prikrivanje zalog.

Sindikalni voditelj CGIL Pino Burlo je na koncu poudaril, da pomeni skupni boj za investicije tudi krepitev tržaškega gospodarstva, ki spričo nove politike do sredozemskih in arabskih dežel lahko odigra pomembno vlogo. V mislih je imel odprtje Sueškega prekopa in luške dejavnosti, nadalje krepitev trgovskega ladjevja in ladjedelstvo, sploh pa mornariško gospodarstvo v naših krajih.

Na zaključku se je Burlo dotaknil tudi političnega položaja in nerožnatih perspektiv. Poudaril je, da so delavci enotni za demokratični in protifašistični red, katerega so pripravljeni vsak trenutek braniti. Zato pa je tem bolj važno, da delavsko gibanje v Italiji odločneje krene na poti sindikalnega združevanja.

Ob splošni stavki je tržaška federacija KPI z letakom objavila svoje stališče, v katerem ocenjuje stavko kot izraz zrelosti delavskega razreda. Med zahtevami KPI pa so «politične cene» za kruh, testenine, mleko, sladkor, olje in druga temeljna živila, nadalje «priključitev pokojnin dinamiki mezd v industriji», pooblastila deželam, naj «nadzorujejo zaloge žitaric, olja, sladkorja, mesa, naftnih izdelkov in sploh tekočih goriv». Na deželni ravni naj se ustanovi odbor za nadzorstvo cen, v katerem naj bodo predstavniki občin in sindikatov. Uvoz kmetijskih pridelkov in mesa naj nadzoruje država. Ob teh ciljih je, po mnenju KPI, možna enotna mobilizacija javnega mnenja, ki ga ne sme ločiti poskus reakcije in protidemokratičnih sil, da bi medenj sejal razdor.

Delavska manifestacija je bila tudi v Miljah, kjer so šli v sprevodu izpred ladjedelnice na glavni trg. Tu je zbranim delavcem spregovoril sindikalist Antonio Di Turo, v imenu federacije CGIL - CISL - UIL.

Preiskovalci in časnikarji pred stanovanjem umorjene

Vabimo vas na srečanje ob izidu knjige

TRAGEDIJICA NA GROBLJAH

Sodelovali bodo avtorica IRENA ŽERJAL, prof. JANKO JEŽ in JAKOB RENKO

Srečanje bo danes, 28. februarja, ob 17.30 v prostorih Tržaške knjigarne

TRŽAŠKA KNJIGARNA, Ulica S. Francesco, 20, telefon 61-791

OSMICA

Na «Mandarci» pod Melaro (Katinara) toči Antonio Vidonis dobro črno in belo vino.

PD «FRANCE PREŠEREN» iz Boljunca

priredi pod pokroviteljstvom občine Dolina danes, 28. februarja 1974 ob 20.30 v občinski telovadnici v Dolini

KONCERT

Tržaškega partizanskega pevskega zbora

in

Ljudskega tria iz Brega

Dirigent: OSKAR KJUDER Recitator: JULIJ GUŠTIN

Vljudno vabljeni!

Gledališča

SAG

Slovensko amatersko gledališče v Trstu gostuje s satiričnim kabaretom **«Dlaka v jajcu»** avtorjev M. Košute, A. Rustje, S. Verča in A. Kralja

V soboto, 2. marca ob 20. uri v restavraciji «Križman» v Repnu. V nedeljo, 3. marca ob 15. uri v Lokvah in ob 20. uri v Štanjelu.

V nedeljo, 10. marca ob 17.30 v Prosvetnem domu v Trebčah.

OBČINSKO GLEDALIŠČE «G. VERDI»

Jutri ob 20. uri ponovitev Verdijeve opere «Rigoletto». V glavni vlogi bo nastopil Tržačan Piero Cappuccilli. Pri gledališki blagajni so na razpolago še preostale vstopnice.

AVDITORIJ

Danes ob 20. uri za «Teatro oggi» sedma abonmajska predstava Teatra Stabile «L'educazione parlamentare».

V petek, 1. marca ob 20. uri gostovanje pariške skupine «Theatre de la Mandragore» z delom «Der Kater».

ROSSETTI

Drevi ob 20. uri šesta abonmajska predstava Teatra Stabile: «Tri sestre» Čehova v režiji O. C. Giovangiglia.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU
Kulturni dom

EDUARDO DE FILIPPO

BOŽIČ PRI CUPIELLOVIH

Prevod: Lelja Rehar
Scena: Demetrij Cej
Kostumi: Anja Dolenčeva
Glasbena oprema: Ivo Merše
Režija: **JOŽE BABIČ**

Jutri, 1. marca ob 20. uri ABONMA RED A — Premierski in RED G

V soboto, 2. marca ob 20. uri ABONMA RED B — prva sobota po premieri

V nedeljo, 3. marca ob 16. uri ABONMA RED C — prva nedelja po premieri

DRUGE VESTI NA ŠESTI STRANI

Včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 28. februarja
ROMAN
Sonce vzide ob 6.46 in zatone ob 17.49 — Dolžina dneva 11.03 — Luna vzide ob 9.16 in zatone ob 0.00.
Jutri, PETEK, 1. marca
ALBIN

Vreme včeraj: najvišja temperatura 9,6 stopinje, najnižja 4,3, ob 19. uri 6,1 stopinje, zračni pritisk 1026,2 mb, rahlo narašča, veter 21 km na uro s sunki 54 km na uro, vzhodni-severovzhodni, vlaga 52-odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 9,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 27. februarja 1974 se je v Trstu rodilo 9 otrok, umrlo pa je 15 oseb.

UMRLI SO: 66-letna Francesca Suligoi, 15 dni star Ivas Casaro, 82-letni Andrea Cerus, 53-letna Ida Forza por. Urbas, 84-letni Mario Stua, 88-letna Valeria Doplicher vd. Centonze, 52-letni Carlo Rosit, 84-letna Maria Urbancich vd. Kaloper, 48-letni Aurediano La Rocca, 74-letna Giuseppina Trevisini vd. Fabiani, 73-letna Rosalia Derganc vd. Comari, 68-letna Ida Fragiacomo por. Vezzoni, 65-letni Giusto Farnetti, 75-letna Anna Bock vd. Pola in 78-letna Italia Zagoreo vd. Cirilli.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)

Dott. Gmeiner, Ul. Giulia 14; Manzoni, Largo Sonnino 4; INAM, Al Cedro, Trg Oberdan 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)

All'Angelo d'Oro, Trg Goldoni 8; Cipolla, Ul. Belpoggio 4; Ai due Lucci, Ul. Ginnastica 44.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec (tel. 228-124); Bazovica (tel. 226-165); Občine (tel. 211-001); Prosek (tel. 225-141); Božje polje — Zgonik (tel. 225-596); Nabrežina (tel. 200-121); Sesljan (tel. 209-197); Žavlje (tel. 231-137); Milje (tel. 271-124).

KRZNA

SUPER ELEGANTNI MODELI
VIŠJA KAKOVOST
MERE JOPIČEV OD 42 DO 54
NAŠIVKI
VELIK PRIHRANEK

PELLICCERIA CERVO

TRST TEL. 796-301
Viale XX Settembre št. 16/III

KROŽEK «PINKO TOMAŽIČ» v Trstu

Danes ob 20. uri bo v dvorani na Trgu Stare mitnice št. 11 govoril deželni svetovalec Dušan LOVRIHA

na temo:

«Kakšno kraško gorsko skupnost in kakšne kraške rezervate predlagajo komunisti».

Kino

La Cappella Underground 19.00—21.00 «La visita». Režija Antonio Pietrangeli. Igrata Sandra Milo in Francois Perrier.
Ariston 16.00 «Città amara» film Johna Hustona. Igrata Susan Tirrel in Stacy Kean. Barvni film.
Nazionale 16.30 «I racconti di Canterbury». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Excelsior 16.00 «A 17 anni siamo stati tutti zozos». Igrata Edmond Raillard in Frederic Duru. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Grattacielo 16.00 «Oh! Calcutta!» Zabavni film v barvah. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Fenice 14.30 «Serpico». Galvno vlogo igra Al Pacino. Barvni film.
Eden 16.00 Pasolinijev film «Storie scellerate». N. Davoli, F. Citti, N. Machiavelli. Barvni film.
Ritz 16.00 «L'urlo di Chen terrorizza anche l'occidente». Igra Bruce Lee. Barvni film.
Aurora 16.00 «O Luky Man!» Igra Malcom McDowel. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Capitol 15.30 «Sesso matto». G. Giannini in L. Antonelli. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Cristallo 16.30 «Agente 007 vivi e lascia morire». Barvni film za vsakogar .
Impero 15.30 «La sedia a rotelle». C. Spaak in Jean Claude Brialy. Barvni film.
Filodrammatico 16.30 «Fräulein in uniforme». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Moderno 16.30 «Il giustiziere giallo». Prepovedano mladini pod 14. letom.
Ideale 16.00 «Annibale». Victor Mature in Rita Gam. Barvni film.
Vittorio Veneto 16.00 «Milano rovente». Antonio Sabato, Philipe Leroy, Marisa Mell. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Abbazia 16.00 «La casa delle ombre maledette». D. Seby in G. Hall. Barvni film.
Astra Za Cineforum triestino ob 20.00 film Luisa Bunuela «L'age d'or».
Radio 16.00 «L'ultima preda del vampiro». Prepovedano mladini pod 14. letom.

Razstave

V umetnostni galeriji «Russo» na Korzu Italija 9 (Pasaža Rossoni) bo od 1. do 10. marca razstavljal Ottone Griselli.

Razna obvestila

Mladinski krožek - Trst, Ul. Ginnastica 72, obvešča svoje člane, da lahko dvignejo članske izkaznice v prostorih krožka od 14. do 15. in od 19. do 20. ure do vključno 1. marca 1974.

V petek, 1. marca ob 20. uri bo v krožku za politično-socialne študije «Che Guevara» v Ul. Madonnina 19 predaval primarij pokrajinske umobolnice v Trstu dr. Domenico Casagrande o temi «Umsko zdravje in družba». Sledila bo razprava.

V soboto, 2. marca ob 16. uri bo na tržaški univerzi v dvorani Felice Venezian predaval profesor ljubljanske univerze dr. Veljko Rus o temi «Samoupravljanje: resničnost in utopija». Predavanje prirejata Kulturno združenje «Most» iz Trsta in Inštitut za delovno pravo ekonomske fakultete tržaške univerze.

Mali oglasi

128, 127 TAKOJŠNJA DOBAVA; 128 71, 72; 850 coupé 67, 69; 850 spyder 69; 124 coupé 68, 69; 124 67, 69; 850 special 68, 70; 500 L 68, 69, 70; fiat 750 66, 69, fiat 1300 66 in drugih 20 avtomobilov vseh vrst na ogled v Ul. Giulia 10 in Ul. Cologna 7 — AUTOSALONE TRIESTE.

IŠČEMO 16 — 18-letnega mladeniča za trgovino avto-moto nadomestnih delov. Takojšnja zaposlitev. Ročno pismene ponudbe pod štev. 250274 na Oglasni oddelek Primorskega dnevnika.

PADOVA — Gosposka družina išče 25 — 40-letno hišno pomočnico s priporočili. Zelo dobra plača, udobno stanovanje. Pisati «Auto patente n. 33637 fermo posta Padova».

SOŽALJE

Kolektiv Glasbene matice izreka najgloblje sožalje prof. Nevi Merlak ob izgubi dragega brata Marjana.

VERJETNO V NOČI OD NEDELJE NA PONEDELJEK V UL. MURAGLIONE

Strahoten zločin pri Sv. Jakobu: morilec zaklal 74-letno žensko

Zločin so odkrili šele včeraj zvečer, ker je morilec po zločinu zaklenil vrata skromnega stanovanja - Nesrečnico so zadnjič videli v soboto zvečer v baru v Istrski ulici

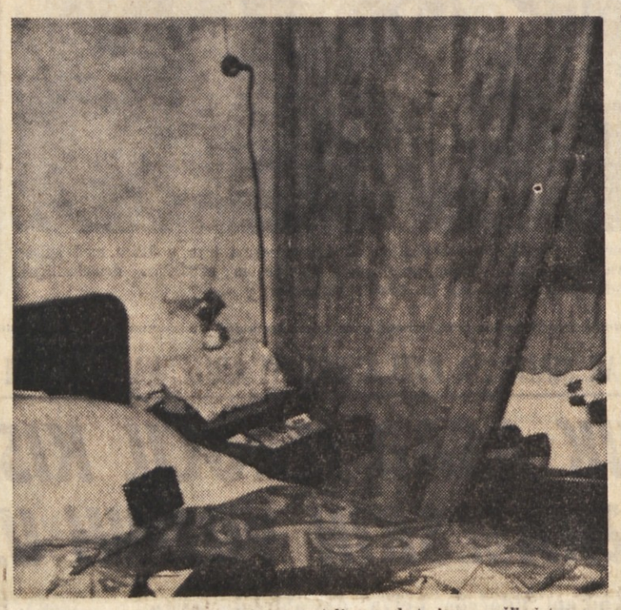

Pogled v revno stanovanje s postelje na kateri so našli žrtev

V revni, pritlični hišici, kakršne se tiščijo druga druge v Ul. Muraglione pri sv. Jakobu, na štev. 12/A, se je na pustno nedeljo zvečer, ali v noči od nedelje na ponedeljek, zgodilo nekaj strašnega. Nekdo je zverinsko umoril priletno ženico, ubogo vdovo, 74-letno Normo Cavallarin vd. Mosaro, ki je borno živela v tesnem, vlažnem, razpadajočem stanovanju, če ga tako lahko sploh imenujemo: 3 m dolga in 1 m široka veža ob vhodu za kuhinjo, zdaj pa mala, temna is vlažna soba - spalnica. Morilec je vsekakor hud sadist. Svojo žrtev je podrl na posteljo, jo močno in večkrat udaril z lesenim tolkalom po glavi, s kuhinjskim koničastim nožem ji je prerezal vrat, nato pa ji ga je še zabodel v odprta usta. Tako so jo včeraj našli agenti letečega oddelka. Da bi bila mera polna in da bi čimbolj onemogočil odkritje gnusnega zločina, je potem zločinec od zunaj zaprl in zaklenil vrata, ključ pa odnesel ali ga kam odvrgel.

Zločin so agenti letečega oddelka kvesture odkrili včeraj okrog 19. ure. Policijo in gasilce je poklical brat pokojnice Gino Cavallarin, ki stanuje v Mavhinjah 37/C, ker mu je nekdo sporočil, da so vrata in okno sestrinega stanovanja zaprta, da se nihče ne oglaša in da je niso videli od nedelje zvečer. Najprej so prišli gasilci, ki so vdrli skozi okno, kmalu potem pa agenti letečega oddelka, rešelni avto in šef letečega oddelka dr. Petrosino, namestnik državnega pravdnika dr. Brenci, vicekvestor dr. Savastano in šef političnega oddelka dr. Volpe. Sodni zdravnik dr. Nicolini je ugotovil, da je bila ženska umorjena pred 2-3 dnevi in da ni izključeno, da jo je morilec, preden jo je zaklal, tudi posilil.

Pokojna Norma Cavallarin vd. Monaro, po rodu iz Chioggie, je prejemala skromno pokojnino in nekaj podpore od dobrodelne ustanove «San Vincenzo de Paoli». Živela je torej skromno in je bila zelo vljudna, družila pa se je z dvema prijateljicama enake starosti. Ena stanuje v Istrski ulici št. 17, druga pa pri Sv. Justu. S prijateljico so jo zadnjič videli v nedeljo zvečer od 15. do 18.30 v baru v Istrski ulici 5, kamor sta običajno prihajali vsako nedeljo popoldne, popili kavo, kramljali in gledali televizijski spored. Pred nekaj leti je zbolela in zgubila lase, zato je nosila lasuljo, včasih svetle, včasih pa temne barve. Ni imela potnega lista, niti prepustnice, pač pa le osebno izkaznico. Ugotovili so tudi, da ni imela nikoli opravka s sodnijo in policijo. Nismo mogli izvedeti, kdaj ji je umrl mož, pač pa, da je pred nekaj leti zgubila sestro, ki jo je nekdo smrtno povozil pri Sv. Jakobu.

Ostudni neznanec je v skromnem stanovanju tudi nekaj iskal in brskal po predalih v kuhinji in v sobi, kjer je bilo vse razmetano. Truplo nesrečne ženske je ležalo vznak na vznožju postelje.

Preiskovalni organi so se takoj lotili dela, da bi odkrili zločinca, in so že sinoči zaslišali nekaj oseb pri Sv. Jakobu. Domnevajo, da je neznanec prišel k ženski, ko je bila sama doma, potem pa je za seboj od zunaj zaklenil vrata, ki niso bila zapahnjena. Ali jo je zločinec že poznal, ali jo je zasledoval, ali se je pritihotapil v stanovanje? V baru, kjer so jo videli v nedeljo popoldne in zvečer, so nam potrdili, da je niso videli v moški družbi.

Sosedje, ki bivajo zraven, v prav tako skromnem stanovanju, na štev. 12, pravijo, da niso slišali nobenega ropota ali krika, in da niso nikogar videli.

Umorjena Norma Cavallarin

● **V dvorani krožka «Kras»** v Zgoniku bo jutri ob 20. uri redni kongres zgoniške sekcije KPI. Poročal bo tajnik dr. Jan Godnič, medtem ko bo pokrajinsko vodstvo zastopal deželni svetovalec Dušan Lovriha.

Zapora čistilnice olja «Gaslini»

Po sklepu pretorja Losapia, da zapleni zaloge olja z navedbo dveh mest (Trst in Genova), kjer naj bi to olje pridelovali, je uprava podjetja «Gaslini» oklicala zaporo svoje čistilnice in vpisala 90 delavcev v dopolnilno blagajno.

S tem, tako izjavlja vodstvo tovarne, bo v trenutku ostre krize, zmanjkal del semenskega olja na tržišču. Uprava Gaslini oporeka namreč upravičenosti pretorjevega sklepa, ki temelji na zakonu o navajanju kraja, kjer se določen proizvod izdeluje.

Zapora se bo končala, ugotavlja vodstvo tovarne, ko bo sklep preklican.

Požari grmičevja v bližini Milj

Zaradi močne burje je tudi včeraj izbruhnilo več požarov grmičevja in dračja v bližnji tržaški okolici. Največ škode so povzročili plameni v bližini Milj. Okoli 17. ure je začelo goreti pri Koroščih, kako uro kasneje pa je ogenj opustošil veliko področje ob osapskem mejnem prehodu. Tu so plameni zajeli več lesenih drogov telefonske napeljave, zaradi česar je bilo nekaj hiš brez telefona. Na kraj so prišli tehniki podjetja SIP, ki so zasilno popravili napeljave, verjetno pa bodo morali zamenjati zoglenele drogove. Malo po 19. uri je požar zaposlil gasilce tudi v bližini gostilne Sartorio pri Miljah.

Četrto predavanje «Umetnost na slovenskem»

Sinoči je bilo v Mali dvorani Kulturnega doma že četrto predavanje iz ciklusa šestih večerov, ki jih organizira tržaška Narodna in študijska knjižnica na temo «Umetnost na slovenskem». Na vrsti je bila slovenska umetnost ali točneje umetnost na slovenskem v 19. stoletju, o čemer je govorila ravnateljica ljubljanske Narodne galerije, ki je svoje temeljito predavanje — o katerem bomo obširneje poročali jutri — obogatila s številnimi v glavnem barvnimi diapozitivi. Čeprav lahko ponovno ugotavljamo, da se je predavanja udeležilo precej ljudi, moramo hkrati dodati, da bi ga bilo lahko tudi več in predvsem bi bilo želeti več mladine, še posebej dijaštva in visokošolcev.

Predavateljico, znano strokovnjakinjo s področja zgodovine slovenskega slikarstva, je občinstvu predstavil dr. Frane Škerlj, ki je ob zaključku večera tudi najavil že prihodnje predavanje iz ciklusa, ki bo obravnavalo obdobje od zaključka impresionizma do začetka druge svetovne vojne. To predavanje bo 13. marca prav tako v Mali dvorani Kulturnega doma.

TRAGEDIJA V STANOVANJU V SESLJANU

MED IGRANJEM S SAMOKRESOM USTRELIL MLADO ŽENO V GLAVO

20-letna žena, po rodu Švicarka, se v bolnišnici bori med življenjem in smrtjo, neprevidnega moža pa so aretirali

Nevarna igra s samokresom med mladima zakoncema v Sesljanu se je zaključila na zelo tragičen način: komaj 21 let stara žena leži v oddelku za oživljanje v glavni bolnišnici, kjer se bori med življenjem in smrtjo, njen 23-letni mož pa sedi v koronejskem zaporu.

Tragedija se je odvila v jedilnici čednega stanovanja v novi hišici v Sesljanu 57/o včeraj popoldne, malo po 16. uri. Pristaniščnik Diego Gostisa je zahteval od žene Marianne Hohl po rodu iz Wohladena v Švici, da mu vrne samokres, ki mu ga je pred časom skrila. Samokres je kupil pred leti v Švici, kjer je delal v nekem nočnem lokalu, da bi se branil pred napadi s strani švicarskih nestrpnežev, ki so napadali in pretepali emigrante, zlasti Špance in Italijane. Ko je spoznal Marianno, sta sklenila, da se poročita in da se vrneta v Trst, kjer sta se jeseni lani naselila v Sesljanu. Kot nevaren spomin na dni, ki jih je preživel v Švici, pa si je Diego Gostisa obdržal samokres, ki ga je pretihotapil čez mejo in ga ni prijavil policiji, dovoljenja za posest orožja pa sploh ni imel.

Mladi ženi je samokres vzbujal strah, zato mu ga je skrila in včeraj popoldne ga je Gostisa končno dobil nazaj. Zakonca, ki sta se po pričevanju znancev imela rada in ne bi imela nobenega razloga za spor, sta se tudi tokrat pobotala in pošalila na račun samokresa. Gostisa je potegnil iz samokresa saržer in v prepričanju, da ni več nobene nevarnosti, se je začel igrati z orožjem. Odklopil je varovalni mehanizem, naperil cev proti ženi in sprožil.

V jedilnici je odjeknil strel in Marianne se je zgrudila na tla: iz desnega lica ji je brizgnil curek krvi. V cevi samokresa je bil še en naboj! Obupani Gostisa se je zgrozil in brž poklical Rdeči križ, ki je ranjenko nemudoma odpeljal v bolnišnico, kjer so ji zdravniki že ob 16.30 z rentgenskimi žarki ugotovili, da ji je svinčenka prebila lično kost in se zarila v možgane. Trenutno so ji lahko mudili le prvo nujno pomoč, čez nekaj dni pa jo bodo operirali na možganih in šele tedaj se bodo lahko izrekli če bo preživela. Sedaj je še ne morejo operirati, kjer je izgubila preveč krvi.

Diego Gostisa je službujočemu agentu v podzemlju bolnišnice brez obotavljanja povedal, kako je prišlo do usodne tragedije, agenti sesljanskega komisariata pa so pod vodstvom dr. Cozzija zaplenili samokres vrste waltner's kalibra 6.35 in obvestili o dogodku namestnika državnega pravdnika Brencija. Po daljšem zaslišanju je dr. Brenci dal Gostiso aretirati pod obtožbo hudih telesnih poškodb in nedovoljene posesti strelnega orožja in zvečer so ga prepeljali v koronejske zapore.

Tatovi v stanovanju

Neznani tatovi so vdrli v stanovanje 43-letne Mirelle Sengulin v Ul. Giustinelli 2. Ker je gospodinja šla po opravkih so imeli na razpolago dovolj časa, da so vlomili vhodna vrata in nemoteno prebrskali stanovanje. Samo v spalni sobi so našli nekaj vrednega in sicer dve uri in avstrijski tolar za skupno vrednost približno 200 tisoč lir, s katerimi so seveda izginili.

PD KRAŠKI DOM

priredi

v soboto, 2. marca ob 20. uri v dvorani restavracije Križman v Repnu gostovanje Slovenskega amaterskega gledališča iz Trsta s satiričnim kabaretom

«DLAKA V JAJCU»

Vabljeni!

BCIRB
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
S.p.A.
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
TRST - UL. F. FILZI 10 tel. 38-101, 38-045

URADNI TEČAJ BANKOVCEV

Ameriški dolar	700.—
Funt šterling	1608.—
Švicarski frank	226.—
Francoski frank	143,10
Nemška marka	260,50
Avstrijski šiling	35,50
Dinar: debeli	42.—
drobni	42.—

MENJALNICA
vseh tujih valut

O STANJU V TRSTU IN DEVINU - NABREŽINI

PO POKRAJINSKEM «VRHU» LEVOSREDINSKE VEČINE

Podpora Spaccinijevi upravi, kjer je republikancem na razpolago odborništvo za industrijske storitve Odbor brez socialistov v Nabrežini

Pokrajinski tajniki levosredinskih strank (KD, PSDI, PSI, PRI, SS) so se včeraj sestali in razpravljali o položaju, ki je nastal v tržaški občini po zadnjih dogodkih v zvezi z zaključkom «preverjanja» in še posebej o stanju v devinsko - nabrežinski občini.

V uvodu sporočila, ki smo ga prejeli od KD, je poudarjeno, da levosredinske stranke v celoti podpirajo Spaccinijevo upravo, njen politični in upravni program ter petletni načrt, ki ga je odobril občinski svet. Ugotavljajo tudi, da je bila v občinskem svetu razprava o teh problemih «pozitivna».

Kljub težkočam v nekaterih strankah glede katerih so desničarski krogi skušali razvneti kvalunkvistično kampanjo obrekovanja, je poskus, da bi v levosredinski večini izzvali krizo, popolnoma propadel.

Večinske stranke pozivajo torej župana in občinski odbor, naj nadaljujejo s svojim delom, poudarjajo pa, da ostaja republikancem na razpolago odborništvo za industrijske storitve ali pooblastilo «enake teže», v pričakovanju, da bo vprašanje zastopstva PRI v občinskem odboru rešeno.

Kot znano je odbornik Gasparini s tem, da je odklonil ostavko, dejansko preprečil republikanski stranki (ki ga ne priznava več) zamenjavo odborništva.

Glede izjav odbornika Gasparinija in vse zadeve, ki so jih te izjave sprožile pa levosredinske stranke odobravajo «odločno zadržanje» župana Spaccinija, ki je občinskim svetovalcem prebral vse dokumente, nato pa jih poslal sodstvu.

Večinske stranke so tudi odklonile natolcevanje MSI, češ da je leva sredina v celoti odgovorna za primere (gre za sodne preiskave proti nekaterim bivšim odbornikom v zvezi z upravo ustanove ENCO in prijavo gradbenikov Bufa in Mallardija), ki so «omejeni in dobro identificirani» in glede katerih je občinska uprava nudila sodstvu vse sodelovanje. Večinske stranke še izražajo upanje, da bo sodna oblast zadevo razčistila tako, da bo pravici zadoščeno.

Glede krize v občini Devin - Nabrežina pa levosredinska tajništva menijo, da je treba upravni stagnaciji narediti čimprej konec, tako da se prepreči možnost komisarske uprave. Večinske stranke se zavzemajo za obnovitev najširšega možnega sodelovanja med strankami leve sredine, ki imajo svoje zastopnike v Devinu - Nabrežini.

S tem v zvezi je pet tajništev mnenja, da sklep krajevne sekcije PSI, da se kljub ponovnim vabilom ostalih skupin, ne pridruži novemu odboru, spada v zgolj «krajevno dialektiko», v kateri se prepletajo «programske ocene in težave vzajemnih odnosov v tej občini». Vsekakor, menijo levosredinske stranke, to ne bo vplivalo na stabilnost in pozitivno oceno, ki ga te stranke dajejo o izkušnji leve sredine na pokrajinski ravni. To še posebej zato, ker so se tudi krajevni predstavniki KD, PSI, PSDI in SSL sklicevali na izkušnje levosredinskega sodelovanja na državni, deželni in pokrajinski ravni.

Iz navedenega sporočila torej izhaja, da bodo v devinsko - nabrežinski občini na jutrišnji seji občinskega sveta izvolili novo upravo, v kateri bodo predstavniki demokristjanov, Slovenske skupnosti in socialdemokratov, brez socialistov, ki so že napovedali, da bodo vodili konstruktivno opozicijo centristični upravi.

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustila naša draga mama in nona

ROZALIJA DERGANC vd. KOMAR

Pogreb bo danes, 28. februarja, ob 15. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice na vaško pokopališče v Ricmanjih.

Sin Emil, hči Bernarda z družinama in drugo sorodstvo

Ricmanje, 28. februarja 1974

KLJUB LEDENO MRZLI BURJI

Mnogo šem in še več radovednežev na tradicionalnih pogrebih pusta

Velika množica je na Proseku in Kontovelu sežgala «Miho 6.» - Pustne običaje so obnovili še v Škednju, Križu, Lonjerju, Prebenegu in drugje

Pust «Miha VI.» gori na kontovelski mlaki

Letošnji pust se je končal v ozračju mrzle kraške burje. Kljub temu pa so se Tržačani v velikem številu udeležili vseh zaključnih pustnih prireditev. Zlasti živo je bilo včeraj v Škednju, mask pa ni manjkalo tudi drugod.

Na tradicionalen način so se poslovili od pusta na Proseku in Kontovelu. «Miho 6.» so položili na pare v dvorani na Kontovelu že v torek zvečer in vso noč so ga čuvali. «Pogreb» je privabil veliko množico ljudi, saj obred v Žabji mlaki noče nihče zamuditi.

Sprevod se je začel na dvorišču kontovelske društvene gostilne. Prva je krenila na pot godba. ki je igrala žalostinke (včasih pa tudi kako poskočno), nato so pogrebci nesli pokojnikovo truplo, sledila je vdova in ostalo žalujoče sorodstvo. Sprevod je zavil proti Proseku, kjer je obiskal vse gostilne. Pogrebci so si namreč morali potešiti žalost in tudi žejo, ki je bila velika, saj jim je burja popolnoma osušila usta. Nekateri so v znak žalovanja pili črnino, ostalim pa je šlo v slast tudi belo vino.

Kot v prejšnjih letih, se je tudi letos zadnja pustova pot zaključila v mlaki in ne v kalu, kajti na Proseku in na Kontovelu kala ne poznajo. Ob krčevitem jokanju žalujočega sorodstva in ob žalostnem igranju godbe so «Miho 6.» zažgali sredi mlake. Njegov spomin so počastili tudi z umetnimi ognji, ki so pordečili gladino vode in z raketami, ki so visoko v zraku razglasile vest, da je pusta konec.

Med pogrebom je prišlo do neljubega dejanja. Eden izmed pogrebcev je imel velik, pol metra dolg ključ, ki ga je obesil na neko drevo in ga ob koncu pogreba ni več našel. Ta železni ključ predstavlja veliko vrednost za lastnikovo družino in najditelj naj ga nujno prinese v društveno gostilno na Kontovelu, kjer mu bo zadovoljni lastnik od srca rad plačal kozarec najboljšega.

Seveda pa se niso od pusta poslovili samo na Proseku in Kontovelu. Pogrebi, pa čeprav v manjšem merilu, so bili tudi v Križu, kjer so zaključili kriški pustni teden, v Lonjerju, kjer so ob prisotnosti številnih šem sežgali pusta, v Prebenegu, kjer so se ob zvokih godbe na pihala in branju pustove dote poslovili od pusta in še drugod. Pustarji nekaterih vasi pa so šli v zelje k sosedom kar z alegoričnim vozom. Repenci so s svojo «Deškovo hišo» obiskali Prosek, Praprotčani pa so pripeljali mednarodno šolo OZN v Nabrežino. Prav tako živahno je bilo tudi drugod. Skratka, letošnji pust je lepo uspel.

Danes, 28. t.m. ob 20. uri bo v dvorani kina «Roma» v Miljah predaval sindikalist posl. Vittorio Foa o temi «Graditev sindikalne enotnosti in njena kriza po zadnji vojni».

DELA BODO TRAJALA ŠEST MESECEV

Kanal pri Ponterošu bo očistilo tržaško podjetje «Ing. Brussi»

Včeraj je komisija pregledala ponudbe - Na dnu kanala tudi avstrijska žepna torpedovka?

Na nedavni dražbi za oddajo del za čiščenje in popravilo glavnega tržaškega kanala od Nabrežja 3. novembra do ulic S. Spiridione in Filzi, je zmagalo tržaško podjetje ing. Brussija. Na sedežu tržaške avtonomne letoviščarske in turistične ustanove so namreč včeraj odprli kuverte, v katerih so podjetja predložila svoje ponudbe. Slednje je pregledala posebna komisija, ki so jo sestavljali predsednik in ravnatelj turistične in letoviščarske ustanove (ki je sprožila pobudo in ki bo tudi finansirala delo) prof. Cumbat in dr. Quittan ter člani upravnega sveta Fragiacomo, Giorgi in Battilana. Prisoten je bil tudi načrtovalec in vodja del geom. Bilisco.

Brussijevo podjetje bo uredilo kanal v celotni dolžini 330 metrov. Medtem ko pričakujejo izdajo ustreznih dovoljenj (luškega poveljstva, skrbništva za obmorska dela, itd.), je podjetje sklenilo izvesti vrsto raziskav na dnu kanala, pri čemer se bo zateklo tudi k pomoči izurjenih potapljačev. Voda v kanalu ne presega globine 3 metrov, vendar bo delo precej težavno. Predvsem nameravajo očistiti vzdolžne robove kanala in vbrizgati cement v morebitne vrzeli; nato bodo obnovili stopnišče ob ulicah S. Spiridione in Filzi in postavili privezališča za čolne. Kakšno tehniko bodo uporabljali pri izkopavanju in odnašanju usedlin, bodo določili na podlagi izsledkov začetnih raziskav. V vsakem primeru bodo to delo opravljali s kopnega, ker je zaradi mostov pristop specializiranih plovil nemogoč. Delo bodo opravili v dveh etapah, tako da bodo vse čolne najprej zbrali na odseku kanala od Ul. Filzi do Ponteroša in nato od Ponteroša do Nabrežja 3. novembra. Kdaj bodo lahko začeli z delom, bo odvisno od izstavitve potrebnih dovoljenj in od nekaterih drugih formalnosti. Pogodba predvideva 180 dni časa od izročitve do zaključka del. Pri podjetju Brussi zato predvidevajo, da bodo kanal očistili in popravili do septembra letos.

Raziskave, ki jih je opravil geom. Bilisco, so menda pokazale, da je dno kanala še v dobrem stanju. Zato ga podjetje ne namerava izkopati. Prav tako ne nameravajo dvigniti z dna kanala morebitnih najdb. Take najdbe nikakor niso nemogoče: po mnenju znanega zbiralca vojnih starin prof. Henriqueza naj bi namreč voda zakrivala neko avstrijsko žepno torpedovko in večjega cesarskega orla iz železa.

Pustni divjaki

Pravijo, da je ob pustu vsaka šala dovoljena, vendar ima tudi ta izrek svoje meje. To velja tudi za primer 41-letnega Elia Jugovaza iz Ul. Rittmeyer 12, katerega so na pustni torek popoldne tako silovito vrgli na tla, da se je hudo potolkel po hrbtu in si verjetno zlomil nekaj reber.

Bilo je ob 18.45, ko ga je v Ul. Geppa na vogalu z Ul. Roma dohitela skupinica pustnih šem na kolesih. Brez povoda so ga divjaki vrgli na tla in nato pobegnili. Jugovaz se je vrnil domov in šele včeraj zjutraj, ko so bolečine postale neznosne, se je zatekel v bolnišnico. Sprejeli so ga v kirurški oddelek s prognozo okrevanja v enem mesecu.

SPLOŠNA STAVKA JE POPOLNOMA USPELA

Z mogočno manifestacijo je delavstvo Goriške izpričalo protest proti naraščajoči draginji

Fašistična provokacija s sedeža MSI na goriškem Korzu

Včerajšnja splošna stavka, ki so jo sindikati proglasili v znak protesta proti naraščajoči draginji in kot opozorilo vladi, naj se loti reševanja odprtih vprašanj, ki zanimajo vse delovno prebivalstvo, je na Goriškem popolnoma uspela. V Gorici je tako v sprevodu kot na zborovanju na Travniku prišla do izraza enotnost med slovenskimi in italijanskimi delovnimi ljudmi, kakor tudi obsodba fašističnega rovarjenja v našem mestu. To je z Juga uvožene fašiste tako razkačilo, da so po končanem zborovanju na Travniku, ko so se delavci v sprevodu vračali po Korzu na zbirno mesto, s sedeža MSI zmerjali delavce in vrgli na zadnjo skupino, v kateri so bili delavci tržiške ladjedelnice, železno palico ,ki je zadela v glavo delavca iz Ronk, ki se je moral zaradi tega zateči v bolnišnico. Ozdravel bo v sedmih dneh.

Na balkonu sedeža federacije MSI, že ko se je sprevod pomikal s spominskega parka na Travnik, so stali nekateri uvoženi in domači fašisti, ljudje, ki jih vidimo pri vseh pretepih in na vseh uradnih shodih MSI. Prednjačila sta predobro znana Spina in Toros, z njima pa so bili na balkonu nekateri znani južnjaki. Videli smo tudi nekaj novih obrazov. Baje se je v Gorico pred nekaj dnevi pritepla še ena skupina ljudi z Juga in dobro obveščeni krogi trdijo, da je okrog petnajst novih prišlecev dobilo stanovanje v znanem podstrešju v Ulici Seminario, ki je last nekega goriškega industrijca in veleposestnika. Ko se je sprevod pomikal proti Travniku so bili fašisti mirni na balkonu, tudi ko so nekatere skupine delavcev in dijakov pod njihovim sedežem glasno žvižgale. Z druge strani ulice smo ob tej priliki videli komisarja goriške kvesture, ki je bil na sedežu MSI. (Morda je miril duhove?) Prav tako je prišel na sedež občinski svetovalec Coana (ki menda ni stavkal v svoji pisarni INPS, ker pristaši CISNAL niso stavkali). Pred sedežem te stranke je bil postavljen kordon policajev, polno pa jih je bilo tudi v veži stavbe, kjer je sedež MSI.

Ko se je sprevod vračal po končanem zborovanju pa so fašisti, v prvi vrsti sta bila vedno Spina in Toros, zmerjali delavce. Ko je prišla pod njihov sedež zadnja skupina, to so bili delavci tržiške ladjedelnice, z zastavami in bobni, so delavci provokatorjem odgovorili in tedaj je z balkona priletela železna palica, ki je zadela v glavo 32-letnega delavca Gianfranca Pintanella iz Ronk, Ulica Verdi 80, zaposlenega v tržiški ladjedelnici. Kljub dvojnemu kordonu sindikalnih aktivistov in policajev so delavci odgovorili in vrgli skozi odprtva vrata balkona kup palic, ki so jim služile za bobnanje. Fašisti so se tedaj takoj umaknili v notranjost in sindikalistom je le s težavo uspelo oddaljiti razburjene delavce. Delavci so policijskim funkcionarjem izročili železno palico in izvedeli smo, da bo ranjenec vložil tožbo proti fašistu, ki ga je ranil. Zastopniki sindikalne federacije so se nato zglasili pri prefektu dr. Molinariju in mu izrazili ogorčenje delavcev zaradi nesramne provokacije.

Sprevoda po mestu in manifestacije na Travniku se je udeležilo več tisoč delavcev in srednješolcev. Delavci so nosili transparente in rdeče zastave. Na čelu sprevoda so nosili transparent z napisom: «Gorica, sedež civilnega sožitja med Italijani in Slovenci, obsoja vsak poskus fašističnega povratka». V sprevodu smo videli tudi številne slovenske delavce, uradnike, profesorje in srednješolce.

Na Travniku je spregovoril nekaj uvodnih besed sindikalist Marchesan, nato je prevzel besedo tajnik goriške enotne sindikalne federacije Giovanni Padovan. Omenil je dolge borbe goriškega delavstva, zlom gospodarjevih nakan o zaprtju tovarne Detroit v Tržiču, poskus, da bi zaprli tovarno Artesac v Gorici itd. Podrobno je govoril o nevarnosti oživljanja fašizma pri nas. Sindikati so pred dnevi pozvali na skupen sestanek vse protifašistične stranke, ker se v Gorico uvažajo fašisti iz drugih pokrajin, da jih nekateri desničarski industrijci sprejemajo na delo v svoje tovarne, da oblast ne poseže vmes. Njihova prisotnost je v Gorici nevarna za dober razvoj sosedskih odnosov s Slovenijo in tudi za mirno sožitje med tukajšnjimi Slovenci in Italijani. Sindikati in stranke proti temu ostro protestirajo.

V slovenščini je nato spregovorila sindikalistka Marija Selič. Dejala je, da nas družijo borbe za delo, za kruh, za reforme, ter omenila aktivno sodelovanje slovenskih delavcev v vseh sindikalnih nastopih. Tudi ona je poudarila nevarnost sedanjega političnega položaja, ko se pri nas pojavljajo ljudje, ki hočejo škodovati mirnemu sožitju med Slovenci in Italijani.

O vzrokih včerajšnje splošne stavke v vsej državi in o sedanjem gospodarskem in sindikalnem položaju je nato obširneje govoril zastopnik osrednje enotne sindikalne federacije Giuseppe Voltolina. Ostro je ožigosal vladno nedejavnost, ki je povzročila zvišanje vseh cen, obsodil je petrolejske magnate, zahteval je večjo aktivnost vlade, ki mora odobriti in pričeti izvajati določene reforme.

Pred njim je zbrani množici prinesel pozdrav tudi zastopnik enotnega medšolskega odbora goriških srednješolcev.

Med govorom tajnika sind. federacije Padovana; poleg njega tajnica tekstilcev Seličeva

V NEDELJO POPOLDNE V PALAČI ATTEMS

V koncertnem sporedu «vodopivcev» pesmi slovenskih skladateljev

V zboru pojejo primorski akademiki

Primorski akademski pevski zbor «Vinko Vodopivec» bo imel v nedeljo, 3. marca, ob 17.30 v veliki dvorani palače Attems na Kornu celovečerni koncert. Za to prireditev sta dala pobudo Slovenska prosvetna zveza in klub «Simon Gregorčič». Zbor je pred kratkim praznoval svojo dvajsetletnico, sestavljajo ga primorski študentje, ki začasno bivajo v Ljubljani, vodi pa ga Brane Demšar.

Na nedeljskem koncertu bodo peli dela J. P. Gallusa, P. Trubarja — M. Tomca, U. Vrabca, A. Srebotnjaka, Z. Prelovca, M. Kozine, P. Merkuja, M. Pertota, R. Simonitija, D. Švare, F. Venturinija.

Koncert bo brez dvoma kulturni dogodek za Gorico, tudi zaradi tega, ker bo zbor nastopil v zelo lepi dvorani, ki je postala zlasti ob priliki zadnje slikarske razstave beneških mojstrov, pravo središče za kulturna srečanja.

Na pobudo kluba «Simon Gregorčič» bo ob 16. uri, pod strokovnim vodstvom prof. Milka Renerja, ogled stalne slikarske razstave v palači Attems, kjer so razstavljena dela goriških slikarjev pretekle in sodobne dobe.

Nova oprema za slovenske šole

Na zadnji seji občinskega odbora so razpravljali med drugim o načrtu za ustanovitev zdravstvenega konzorcija, v katerem bi bile zastopane vse občine goriškega, krminskega in gradiščanskega okrožja, bolnišnici v Gorici in Krminu ter goriški Zeleni križ.

Med drugimi točkami, ki so bile na dnevnem redu, je bil tudi sklep o nakupu nove opreme za slovenski klasični licej in za slovensko učiteljišče.

Predavanja

Klub «Simon Gregorčič» vabi danes, 28. februarja ob 20.30 na predavanje prof. Božidarja Mrevlje iz Nove Gorice o temi «Vzgojne naloge družine v otrokovi mlajši šolski dobi». Vabljeni zlasti starši otrok, ki obiskujejo osnovno šolo in otroški vrtec.

Razstave

V moderni galeriji «Il Torchio» v Ulici Mamelli 6 bo jutri, 1. marca odprl svojo razstavo rezbar Gianluigi Gabrielli. Razstava bo odprta do 15. marca vsak dan od 11. do 13. ure ter od 17. do 20. ure.

Kino

Gorica

VERDI 16.45—21.30 «La grande abbufata». Marcello Mastroiani in Ugo Tognazzi. Prepovedano mladini pod 18. letom. Barvni film.

CORSO 16.00—21.15 «Papillon». S. McQueen in D. Hoffman. Barvni film.

MODERNISSIMO 16.30—22.00 «Questo impossibile oggetto». A. Bates in D. Sanda. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

VITTORIA 16.30—21.30 «Ladro di sesso». D. Warbeck in D. Keen. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

CENTRALE 16.30—21.30 «Rapiti dai Tupamaros». E. Marekande in E. Wise. Barvni film.

Tržič

AZZURRO 17.30—22.00 «Elektra glide». Barvni film.

PRINCIPE 17.30—22.00 «A un passo dalla morte». Barvni film.

EXCELSIOR 16.00—22.00 «Scorpio». Barvni film.

Nova Gorica

SOČA «Ugani, kdo pride na večerjo», ameriški barvni film ob 18.00 in 20.00.

ŠEMPETER «Lev med gangsterji», ameriški barvni film ob 18.00 in 20.00.

DEŠKLE «Barčica po morju plava», francoski barvni film ob 19.30.

RENČE «Viva Pancho Villa», mehiški barvni film ob 19.30.

PRVAČINA «Obuti maček», ameriški barvni film ob 16.00.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna Baldini, Verdijev korzo 57, tel. 2879.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna Al Redentore, Ul. Rosselli, tel. 72340.

V UPRAVI DRUŽBE «ITALESERCIZIO»

Od petka, 1. marca, v kinodvorani Modernissimo državno upravljanje filmske distribucije

Vrteli bodo tudi filme, ki jih doslej ni bilo v prometu

Kinodvorano Modernissimo v Gorici bo od jutri, 1. marca, upravljala državna kinematografska družba «Italesercizio». Najem te dvorane s strani državne ustanove spada v okvir akcije, da bi v vsej državi omenjena družba v razdobju treh let dobila v upravljanje sto kinodvoran, v katerih bi vrteli znane filme domače in mednarodne proizvodnje, v glavnem take, ki jih zasebni lastniki kinematografov ne sprejemajo v svoje programe, ker menijo, da ne bi z njimi imeli dobička. Gre v glavnem za filme z izrazito socialno tematiko, filme, ki so dobili ugodne ocene kritikov, filme, ki zaradi določenih političnih nasprotovanj ne gredo v promet. «Italesercizio» bo skrbel za predvajanje takih filmov, čeprav bo pri katerem imel finančno izgubo. S tem v zvezi lahko rečemo, da daje država filmski industriji veliko denarja v obliki raznih prispevkov.

Goriška kinodvorana «Modernissimo» je peta, ki jo bodo te dni odprli v okviru te akcije. Prvo so odprli 1. februarja v Firencah, sledile so dvorane v Milanu, Trstu (Ariston) in Bellunu, na sporedu imajo že odprtje drugih kinodvoran.

Sinoči ob 18. uri je bila v dvorani Palace hotela v Gorici tiskovna konferenca, na kateri sta zastopnika te družbe in sicer Giancarlo Zagni, upravnik Italnoleggia, Bruno Torri zastopnik Ente gestione cinema orisala novo pobudo. Debato je vodil član vodstva nacionalnega združenja filmskih kritikov Sandro Scandolara.

O predvajanju filmov bo odločalo vodstvo «Italesercizio» v Rimu. Običajno bodo vrteli dva filma tedensko. Jutri, 1. marca bodo vrteli japonski film režiserja Nagisha Oshime «La cerimonia». To je delo najbolj znanega in najboljšega japonskega režiserja sedanje generacije. Po tem filmu bodo predvajali «La villeggiatura» Marca Leta, «Scene di caccia in Bassa Baviera» Fleischmanna, «Fat City» Johna Hustona, «I clown» Fellinija, «La colonna infame» Eripranda Viscontija, «Trash» Paula Morisseya, «La vacanza» Tinta Brassa, «I figli chiedono perchè» Nina Zanchina, «Jo Hill» Bo Winderberga. Gre v glavnem za odlične filme. Ljubitelji filmske umetnosti bodo prišli na svoj račun ne le z ogledom teh filmov, marveč tudi z občasnim kritičnim poročilom o njih. Možno bo od časa do časa povabiti v Gorico filmske kritike in včasih celo režiserje teh filmov. Prav tako bo moč urediti to kinodvorano za vrtenje drugih filmov, za katere bi dali pobudo kaki krožki. Gorica bo tako dobila kinodvorano, v kateri bodo vrteli običajne filme, poleg teh pa tudi take, ki bi jih sicer nikdar ne videli na naših platnih.

Jutri stavka v krajevnih upravah

Že doseženi sporazum med sindikati in osrednjimi vodstvi zveze italijanskih občin (ANCI) in zveze italijanskih pokrajin (UPI) niso zastopniki krajevnih uprav podpisali. Zaradi tega je prišlo do protestne akcije sindikatov, ki so za jutri, 1. marca, ter za 6. in 7. marec proglasili protestno stavko vseh uslužbencev krajevnih uprav. Sindikati vabijo uslužbence občin ter pokrajine, da se udeležijo protestnih stavk.

Šofer Giusto Cusma v zasluženi pokoj

Prejšnji ponedeljek je šel, po 26 letih službe v zasluženi pokoj Giusto Cusma iz Trsta, ki je bil šofer avtobusa podjetja «Autolinee Triestine». Cusma je bil posredno povezan z našim dnevnikom, ker je vsak dan pripeljal gradivo goriške podružnice za goriško stran Primorskega dnevnika.

To delo je tržaški šofer opravljal že vrsto let in vsi v Gorici smo ga dobro poznamo. Je vedno vesel in nasmejanega obraza s svojimi dolgimi brkami, ki spominjajo na cesarja Franca Jožefa.

Ob upokojitvi se mu zahvaljujemo za opravljeno delo in mu želimo še mnogo let zdravja in zadovoljstva.

NOVA PREMIERA V NOVI GORICI

«Ščuke pa ni» na odru Primorskega dramskega gledališča

Variacije Toneta Partjiča na aktualno temo

Primorsko dramsko gledališče je postavilo minuli teden že drugič zaporedoma na oder veseloigro. Nalašč smo napisali «veseloigro», čeprav bi obe deli nemara lahko tudi drugače opredelili. Z izrazom namreč želimo posebej podčrtati očitno težnjo te poklicne hiše ob zapadni meji, da bi privabljala v gledališke dvorane novo občinstvo ter ga na neposreden način vzgajala v stalne gledališke obiskovalce. Medtem ko je umetniško vodstvo s «Podnajemnikom» in «Selitvijo» seglo tako rekoč v tujo komedijsko klasiko, je tokrat obstalo pri domačem avtorju Tonetu Partjiču, ki je sicer že gostoval s svojim odrskim delom v Novi Gorici.

«Ščuke pa ni» je tako po obdelavi, kakor tudi v vsebinskem pogledu pravo nasprotje njegovega prvega dela na novogoriškem odru «Naj poje ščuk». Medtem ko smo imeli v «Ščuku» priložnost spoznavati eruptivno osebnost, ki se v času propadanja tradicionalnega kmetijstva, bori za svojo zemljo in ji za vse drugo, kar prinaša življenje ni mar, izstopa tokrat človekov «jaz», borba za lastno uveljavljanje in materialne koristi. Tema, ki jo obdeluje Partjič v «Ščuki» ni značilna le za jugoslovansko družbo, ki se sicer prav v zadnjem času krčevito bori proti prevladovanju zasebništva v družbenih zadevah, marveč za vse potrošniške družbe sveta.

Kaj nam pripoveduje avtor? Neprisiljeno nas postavi v podeželsko radijsko postajo, v majhen kolektiv, ki prejme nagrado za homogenost. Toda prav ta nagrada ga razdvoji, saj je vsakdo v njem prepričan, da bi jo moral zaradi svojih zaslug «pokasirati». In vnamejo se medsebojna trenja, drobne zamere in prepričevanja, kajti na grado je treba podeliti z demokratičnim glasovanjem. Ob obeh glavnih pretendentih za nagrado direktorju in «majskemu partizanu» se plete niz značajev, ki s svojimi «igrami» poskrbe za zaplet in tudi razplet dogajanja.

Prvi ocenjevalci si niso enotni v strokovni opredelitvi teksta. Nekateri poudarjajo njegove satirične ali celo dramske prvine, medtem ko menijo drugi, da gre prvenstveno za komedijski žanr. Mislim, da bi navkljub neenotnemu pristopu avtorja k delu, kazalo pritegniti slednjim. Zato smo tudi delo opredelili nemara ne najbolj adekvatno kot veseloigro.

Goriško uprizoritev je tekoče pripravil Jože Babič, ki je obogatil izvirni Partjičev tekst z nekaterimi aktualnimi vložki iz novogoriškega življenja. Bolj ali manj uigran je bil celoten ansambel. Igrali so: Stane Leban, Breda Urbičeva, Mateja Glažarjeva, Janez Starina, Metka Franko, Matjaž Turk, Dragica Kokot - Šolar in Jure Kavšek. Scensko zasnovo je oskrbel Niko Matul, medtem ko je kostume izdelala Vlasta Hegedušič.

VESTI Z ONKRAJ MEJE

V italijanskem avtomobilu našli 57 zabojev cigaret

Policija aretirala tatu od Žigonov

Obmejna patrulja jugoslovanske ljudske armade je te dni naletela na poljskem kolovozu tik ob meji pri Vipolžah na kombi italijanske registracije. V njem je bilo kar 57 zabojev cigaret različnih tujih znamk: marlboro, HB, ambassador, pallmal in drugih. Vsak zaboj je tehtal po 18 kg. Po tržni vrednosti so ocenili na upravi javne varnosti v Novi Gorici cigarete za 34 milijonov starih dinarjev.

Uprava javne varnosti je po prometnih dokumentih ugotovila, da je privozil kombi na mejo 49-letni Pier Rolla iz okolice Milana. Verjetno je čakal na ugodno priliko, da bi šel s kombijem čez mejo po zapuščeni poti, vendarle pa so ga vojaki prestregli. Za izvor cigaret za zdaj še ne vedo. Znano pa je, da je jugoslovanska policija pred časom že odkrila v Brdih večje količine cigaret, ki so bile ukradene v Kopru in so jih italijanski državljani hoteli prepeljati čez mejo.

V novogoriškem zaporu je zaključil pred kratkim svoje tatinske podvige 26-letni Branko Vodopivec od Žigonov pri Renčah. Po doslej znanih podatkih je v letu 1971 septembra meseca ukradel iz skladišča podjetja Grosist Gorica kar 86 zapestnih moških in ženskih ur. Do sedaj so pri njem doma našli 22 ur, 19 pa pri raznih občanih, ki so jih kupili od Vodopivca. O drugih urah za sedaj še ni sledu. Ne izključujejo možnosti, da jih je prodajal tudi čez mejo v Italijo.

Sicer pa se je Branko Vodopivec specializiral predvsem za tatvine industrijskih izdelkov. V dveh letih je iz skladišč Grosist Gorica, kjer je bil nekaj časa delavec, nekaj časa pa tudi spremljevalec blaga za trgovine, ukradel najmanj pet motornih žag, 10 mikserjev, 10 kavnih mlinčkov, 13 električnih vrtalnih strojev in drugo blago.

Vrednost plena njegovih tatinskih podvigov — vsaj še pet ljudi pa je vpletel v posle s skrivanjem in razpečevanjem blaga — so ocenili na najmanj 10,5 milijona starih dinarjev. narjev.

Vesti iz bolnišnice

V Moši se je včeraj popoldan, približno ob 15.15, hudo ponesrečil mladi učenec iz te vasi. Gre za 8-letnega Stefana Stergarja.

Deček se je s kolesom vozil po glavni vaški ulici, ko ga je avtomobilist podrl. Pri tem si je Stergar zlomil levo nogo in dobil več lažjih poškodb po telesu. Takoj po nesreči so ga z rešilcem prepeljali v goriško bolnišnico, kjer se bo moral zdraviti mesec dni.

V Ul. Croce se je v jutranjih urah laže ponesrečil 73-letni upokojenec Andrej Mužina iz Nove Gorice. Ponesrečenca so v bolnišnici sprejeli na 3-dnevno zdravljenje zaradi lažjih poškodb.

NAROČITE SE NA
PRIMORSKI DNEVNIK

Sprevod stavkajočih po goriških ulicah

NESREČEN ZAKLJUČEK PUSTNEGA PRAZNOVANJA

Z avtom ob drevo in nato še ob drug avto: štirje ranjenci

Mlada sopotnica je v smrtni nevarnosti

Prejšnjo noč se je v Narodni ulici na Opčinah pripetila huda prometna nesreča, ki je terjala štiri ranjence, od katerih je eden v smrtni nevarnosti. Najbolj zaskrbljujoče je stanje 18-letne frizerke Renate Lazaric iz Ul. Pane Bianco 59, ki se je hudo udarila po čelu in glavi. Sprejeli so jo s pridržano prognozo v nevrokirurški oddelek glavne bolnišnice, drugi ranjenci pa bodo okrevali v 40 dneh.

Bilo je kmalu po 1. uri po polnoči, ko so se štirje mladi prijatelji pripeljali od Fernetičev. Malo pred Opčinami je 20-letni natakar Miriano Rovina iz Ul. Cisternone 120, ki je sedel za volanom fiata 128 novejše registracije, zavozil s ceste na levo stran. Avto je treščil ob drevo in nato spet zletel na cesto. Ravno tedaj je privozil fiat 128, v katerem se je peljal 22-letni Elio Fioravanti iz Ul. Levitz, in trčenje je bilo neizogibno.

Medtem ko se Fioravanti sploh ni ranil, so se potniki in voznik avta, ki je zapeljal s ceste, vsi poškodovali. Iz razbitin avta so potegnili 19-letnega mehanika Fabia Babica iz Ul. Corridoni 11, ki so ga odpeljali v bolnišnico z rešilcem Rdečega križa. Ugotovili so mu udarce po glavi in obrazu, zaradi katerih se bo moral zdraviti 40 dni. Ostale tri potnike so odpeljali v bolnišnico z zasebnimi vozili. Poleg Lazariceve, ki je bila hudo ranjena, so sprejeli na zdravljenje še voznika Rovino, ki se bo zaradi udarcev po glavi moral zdraviti 40 dni v nevrokirurškem oddelku, in 17-letno Danielo Moscolin, iz Ul. Giardini 59/1, ki pa bo okrevala v 10 dneh, saj se je le udarila po obrazu.

KAJ SE KRIJE ZA DOGODKI V FRANKFURTU

Res nesmiselne poulične bitke

Desničarski tisk skuša dogodke dramatizirati - Pokvarjeno pustno veselje - Leve sile se distancirajo

Ko danes izrečemo ime Nemčija, ne pomislimo več še isti hip na deželo, ki bi bila vzor reda, marljivosti, discipline ipd., kot nekoč. Časi so se spremenili za vse; tudi za Nemce. Govora je, seveda, o Zahodni Nemčiji, ki bi imela nadaljevati tradicije vseh prejšnjih, razen za tisti del, ki je po drugi svetovni vojni stopil po docela novih poteh svojega razvoja, pri čemer mislimo, razumljivo, na Vzhodno Nemčijo.

Seveda so se Nemci od nekdaj vsaj za pustne dni odpovedali svoji prislovični resnosti, delovni zavzetosti in smislu za red, disciplino, hierarhijo. Kot bi hoteli nadoknaditi vse, kar je bilo v tem smislu zamujenega, so v veselem času pusta do konca izdivjali, da bi se nato spet streznili, povrnili vsak na svoje mesto, kot vedno redni, marljivi, disciplinirani.

Toda, rekli smo, da so se časi spremenili. In res so se tudi v tem pogledu. To velja tokrat za mesto Frankfurt, ki je bilo letos deležno vse kaj drugega, namesto brezskrbnega, uživaškega pustnega veselja. Vtem ko so namreč v Koelnu, Düsseldorfu, Wiesbadnu in drugje volili svoje karnevalske kralje in prince, je Frankfurt doživel dva dni težkih uličnih pretepov, pravcatih bitk med demonstranti in policijo, o čemer je tisk poročal kot o «prizorih, podobnih državljanski vojni». Zdaj sicer v Frankfurtu znova vladata red in mir, policija je od 150 aretiranih študentov izpustila vse, razen petih kolovodij in organizatorja demonstracij. Mihaela Krawinkla. Toda, po vsem, kar se je bilo zgodilo, je ostal nekakšen jedek pri okus, neko mučno razpoloženje in potrtost, ko se vsi vprašujejo kakšen smisel je imelo vse to pretepanje in nasilje, ta bitka, ki je trajala skoraj dva dni. Kaj so s tem pravzaprav hoteli doseči leve študentske skupine?

Povod omenjenih burnih in bolečih dogodkov je star, povezan pa je z vprašanjem prisilne izselitve oziroma rušenjem že obrabljenih stanovanjskih zgradb, čemur je nasprotoval del radikalnih študentskih skupin v Frankfurtu že nekaj let. Tokrat je šlo za dve študentski «stanovanjski kasarni» v frankfurtskem Westendu, ki sta bili začasno zasedeni od študentov in «gastarbajterjev». Ti so v tem primeru hoteli preprečiti lastnikom zgradb, da bi jih porušili in na njihovem mestu izgradili nove, moderne stavbe. Frankfurtske oblasti so se postavile na stran lastnikov, policija pa je samovoljno vseljene «stanovalce» nasilno izselila, kar je že lani privedlo do težkih neredov in spopadov. Pretekli četrtek so začeli zgradbe rušiti, študenti pa so za soboto napovedali mirno demonstracijo, zakar so dobili od policije dovoljenje. Malokdo je pričakoval, da se bo ta demonstracija, ki se je je udeležilo kakih štiri tisoč mladih ljudi, nenadoma spremenila v težak spopad s policijo.

Ni še točno ugotovljeno, kaj se je zgodilo in kdo je prvi uporabil silo, vendar ves tisk — vključno liberalni «Frankfurter Bundschau» — zatrjuje, da je skupina «radikalnih» študentov napadla s kamenjem pripadnike policije, ki so bili na straži pred že omenjenima napol porušenima «stanovanjskima kasarnama». Policijske sile, ki so bile z okrepitvami osredotočene v okolišnjih ulicah, so prešle v napad. To pa šele, kot poroča časopisje, ko so od študentske strani proti policajem poleteli prvi kamni. Študenti so nato od parkiranih avtomobilov napravili barikade. Prišlo je do težkega spopada, ki je trajal skoraj dva dni.

Policija je obvladala odpor, čeprav je to precej drago plačala: ranjenih je bilo nad 30 policajev, od teh nekateri težje. Na strani demonstrantov, proti katerim ni bilo uporabljeno orožje, je bilo ranjenih kakih dvajset oseb, vtem ko je bilo aretiranih okrog 180 študentov - udeležencev poulične bitke. Policija je vdrla tudi v nekatere bližnje študentske domove, izvršila tu preiskavo in našla — kot izhaja iz poročil — v njih orožje. Načelnik frankfurtske policije, Mueller, socialdemokrat, je takoj sklical tiskovno konferenco, na kateri je rekonstruiral policijsko verzijo spopada, nakar je časnikarjem pokazal orožje in železne palice, odvzete demonstrantom. Zatrjeval je, da je spopade povzročila relativno majhna skupina «kaotikov», torej ena od skupin, ki navajajo na kaos in ga prakticirajo, nenehno uprizarjajoč nemire neglede na to, ali imajo kak smisel ali ne, stoječ na stališču, da je to najboljši način za ustvaritev «revolucionarnih pogojev». Reči je treba, da večina zahodnonemških časopisov podobno ocenjujejo politično ozadje uličnih spopadov v Frankfurtu. Kot dokaz tega navajajo dejstvo, da se je v času spopadov v neki bližnji zgradbi vršila letna skupščina «Spartakusa», študentske organizacije, ki je blizu Nemški komunistični partiji, vendar se nihče od teh ni niti ganil, da bi pomagal «kaotikom», ki so se pod okni tolkli s policijo.

In nič čudnega ni, če se študenti, ki so bližu nemški komunistični partiji, tudi tokrat, kot večkrat prej, niso hoteli vmešati v ta, po njihovem mnenju nesmiseln spopad med trockistično-anarhističnimi skupinami in policijo, ki v prid desnice ustvarja le psihozo lova na čarovnice, kakor tudi pogoje za napade proti Brandtovi vladi. To je nadalje razvidno iz tega, kakšne naslove so v zvezi s tem objavili desničarski časopisi, med temi na prvem mestu «Die Welt», in koliko prostora so dogodkom posvetili na svojih prvih straneh.

Gotovo je, da bo bonska opozicija izkoristila tudi te nerede in poulične bitke za nove napade proti vladi. Zato je bonski minister notranjih zadev, Genscher, liberalec, takoj izjavil, da so frankfurtski nemiri «izzivanje pravno-demokratskega reda» in da jih Brandtova vlada ne bo trpela. Drugega v takšni situaciji pa tudi reči ni mogel.

NOCOJ V DOLINSKI OBČINSKI TELOVADNICI

Nocoj ob 20.30 bo v dolinski občinski telovadnici nastopil Tržaški partizanski pevski zbor pod vodstvom Oskarja Kjudra

Priključek za manjšo porabo bencina

Inž. Mirko Lukić, ki dela v tovarni «Famos» je po več letih zavzetega dela izdelal napravo, ki omogoča manjšo porabo bencina ne da bi pri tem motorno vozilo izgubilo kaj na svoji moči, oziroma brzini. Svoj izum je inž. Lukić registriral v beograjskem zavodu za patente in prototip tega priključka, ki ga je avtor imenoval «dekspanzor», v ponedeljek prikazal strokovnjakom, ki so ugotovili, da vgrajen v famosov motor s pogonsko silo 210 HP odlično deluje.

Naprava omogoča motorju, da avtomatično zavira, vendar pri tem pogonska moč motorja ne upada. Za patent se strokovnjaki močno zanimajo, saj bi delovanje tega priključka resnično zmanjšalo porabo goriva, hkrati pa tudi podaljšalo dobo motorja. Doslej so podobne priključke uvažali iz Zahodne Nemčije in iz ZDA, le da so ti priključki zelo dragi in težki, Lukićev pa je preprost in razmeroma lahek.

ZADNJE ČASE SE GOVORI O GOSPODARSKEM ČUDEŽU

Brazilska oblast sloni dejansko le na terorju

Brazilski škofje so prišli do ugotovitve, da je stanje v deželi «izzivanje krščanske vesti» - Kljub temu se stvari ne premaknejo z mrtve točke

Aprila 1972 je predsednik svetovne banke Robert MacNamara izjavil: «Redkokje na svetu je porazdelitev narodnega dohodka tako nepravična, kakor v Braziliji». L. 1960 je na 40 odst. najsiromašnejših Brazilcev odpadlo le 10 odst. nacionalnega dohodka. Deset let pozneje se jim je ta delež znižal celo na 8 odst. Obenem pa se je delež najbogatejših pri razdelitvi dohodka zvišal od 29 na 38 odst.

Maja lani so se škofje s področja Nordeste pritoževali takole: Socialni, politični, gospodarski in kulturni položaj ljudstva je pravo pravcato izzivanje naše krščanske vesti. Podhranjenost, umrljivost otrok, prostitucija, nepismenost, socialna in politična diskriminacija, izkoriščanje, poglabljajoči se prepad med bogatimi in revnimi — vse to je značilna podoba uzakonjenega nasilja, ki vlada v Braziliji.

Hkrati pa so se predstavniki vojaške vladavine hvalili: Od 1968. leta dalje se je brazilski kosmati proizvod povečal za 10 odst.

Še danes ti ljudje radi govorijo o «brazilskem gospodarskem čudežu», pozabljajo pa, da postaja ljudstvo čedalje bolj revno, da se gospodarska moč čedalje bolj osredotoča v rokah veleindustrijcev povezanih s severnoameriškim kapitalističnim monopolom in da so nacionalni interesi vedno bolj odvisni od tujega kapitala (Brazilija dolguje danes inozemstvu nad 10 milijard dolarjev). Še zlasti pa ti možje pozabljajo, da sloni gospodarski «čudež» Brazilije na sramotnem izkoriščanju revnega ljudstva; izkoriščanje pa s svoje strani sloni na izrazito represijskem sistemu, ki zapira v ječe, muči in ubija nasprotnike vojaškega režima.

Mučenje «kriminalnih opozicijskih elementov »je pravzaprav nekakšen dopolnitveni dejavnik omenjenemu gospodarskemu čudežu. Prav spričo tega ima mučenje v Braziliji še drugačno podobo, kakor so jo imela mučenja v srednjem veku, med nacistično vojno in pozneje v Alžiriji, Vietnamu itd. Mučenja se brazilski vojaki ne poslužujejo — vsaj od vsega začetka ne, da bi od nesrečnežev izsilili kakšna priznanja ali informacije. Ob še tako majhnem sumu te spravijo v «laboratorij», če pa ne najdejo osumljenca, se spravijo na njegovega sorodnika in ga zadržijo kot talca. Žene mučijo pred očmi njih mož, otroke pred starši, a politične jetnike pred drugimi jetniki. Tako lahko slednji pripovedujejo drugim o grozotah, ki so jim prisostvovali, s tem pa nehote pomagajo mučiteljem, saj širijo med nesrečnim ljudstvom preplah in vzdušje negotovosti, ki odpirata vrata do še trpkejše podložnosti.

To je tudi pravi cilj vojaške vladavine: slednja ne potrebuje podpore ljudstva, temveč le njegovo ubogljivost. Če hočeš privabiti čimveč tujega kapitala, ne smeš imeti predsodkov . . . Delničarjev velikih severnoameriških družb, ki nalagajo denar v Braziliio, tako in tako ne zanima, koliko nedolžne krvi je potrebno da si lahko polnijo žepe.

Cena, ki jo mora za to plačevati brazilsko ljudstvo, je strahotna. Amnesty International navaja, da je bilo naštetih v razdobju junij 1969 - junij 1972 v Braziliji vsako leto poprečno 12.000 političnih jetnikov, 15.000 izgnancev in 2.000 političnih procesov. To strahotno učinkovitost brazilske vojaške vlade je treba pripisati dejstvu, da je slednja postopoma povsem preosnovala zakonodajo v smislu poveličevanja kršenja osnovnih človečanskih pravic: vojaška oblast lahko vsakega državljana, ki utegne kakorkoli «škodovati družbi», koj aretira ter mu odreče sleherno pravico do sodnega priziva. Dne 13. decembra 1968 je republiški predsednik z zakonodajnim aktom št. 5 likvidiral kongres in odpravil individualna jamstva za politične prekrške; septembra 1969 je bila z zakonskim odlokom 898 ponovno uvedena smrtna kazen in to izključno za politične «prekrške»; 11. novembra 1971 je bil izdan odlok 69534, ki pooblašča predsednika republike, da lahko izdaja tako imenovane (tajne odloke» v zvezi z vsem, kar zadeva državno varnost; policija sme zadržati v zaporu 50 dni vsakega človeka, ki je osumljen protidržavnega delovanja, da ga temeljito «prerešeta»; političnim jetnikom sodi vojaško sodišče, brani pa jih uradno imenovan odvetnik.

Kljub vsemu se ti zakonski predpisi pravzaprav sploh ne spoštujejo: mnogi politični jetniki so ostali v «preventivnem priporu» po več mesecev, posebni oddelki, kakor «eskadron smrti» in «komandosi za lov na komuniste» pa pod zaščito višjih oblasti mučijo in pobijajo in tako prihranijo vladi zadrego, v katero bi lahko zašla ob javnih procesih.

V Braziliji, kakor tudi v nekaterih drugih državah, menijo predstavniki Amnesty International, je postalo mučenje dejansko že neločljivi del vladnega sistema. Mučenje nosi v sebi grozovito prepričevalno sposobnost, z njim lahko popolnoma uniči človekovo voljo. Prenekateri mučenec podleže strahu pred mučitelji ter se vda njihovi volji, četudi se s tem odpove lastnemu dostojanstvu. Vlada, ki se poslužuje mučenja, se tako lahko požvižga na zakone in človečanske pravice, češ, saj mi ljudstvo nič ne more. Najbolj žaskrbljivo pa je, da pomenijo današnja mučenja pravo znanost, saj se odvijajo pod zdravniškim nadzorstvom; ne samo, tudi posebne šole za mučitelje imamo, a o tem bomo spregovorili kdaj pozneje.

— sg —

«Jugoslovanski glasbeni oder»

Predstavniki vseh jugoslovanskih opernih gledališč in sicer beograjskega, zagrebskega, ljubljanskega, sarajevskega, skopskega, novosadskega, osješkega, mariborskega in splitskega so na skupnem sestanku, ki je bil v Splitu, sklenili, da bo najvažnejši del splitske poletne kulturne manifestacije «Jugoslovanski glasbeni oder» že z letošnjim letom nekakšna «razstava» jugoslovanske glasbene ustvarjalnosti, seveda izključno resne glasbe. S tem v zvezi je bila ustanovljena tudi posebna nagrada «Josip Hatze», ki jo bodo, začenši s prihodnjim letom, podelili ali nekemu jugoslovanskemu avtorju ali poustvarjalcu, to se pravi ali skladatelju ali pevcu oziroma glasbeniku.

S tem se na neki način dokončno določa vloga «splitskega poletja» oziroma Jugoslovanskega glasbenega odra, ki naj bo v bodoče pregled domače ustvarjalnosti na področju resne glasbe.

Na istem sestanku je bil tudi sestavljen program za letošnji Jugoslovanski glasbeni oder in tako bo ragrebška Opera nastopila z opero Vatroslava Lisinskega «Porin». beograjska bo nastopila z opero Milana Konjovića «Knez od Zete», sarajevska Opera bo nastopila z dvema baletnima prireditvama in sicer z Bombardellijevim «Ojdipom» in s Proševo «Pajčevino», ljubljanska Opera bo izvajala neko šivicovo operno delo, skovska bo izvajala opero Cirila Makedonskega «Car Samuil», reški «Ivan Zajc» bo nastopil z Gotovčevo «Morano», mariborsko gledališče bo izvajalo Škerlov balet «Prometej», domači Spličani pa bodo dali opero Josipa Hatzeja «Adel i Mara».

Kakor vidimo, bo letos na programu cela vrsta del, ki se že dolgo ne uprizarjajo in ki jih zato rekoč ponovno oživljajo.

SEDAJ SMRAD NE BO VEČ MOTIL...

Uporabna bo tudi para iz gejzirov

V Kaliforniji že preverjajo možnosti za uporabo geotermične energije

SAN FRANCISCO, 27. — Kalifornija je znana kot zelo bogata dežela, saj ji tudi pravijo «zlata dežela». Toda sedaj, v dobi energetske krize, začenja tudi tu nekaj odpovedati. Morda pa so vendarle našli vsaj začasen odgovor na problem, ki si ga v Kaliforniji postavljajo zadnje čase. Kako? Zdi se, da velikanska plast pare, ki se raztega pod površinami Kalifornije, povzroča manjšanje dotoka goriva. Te plasti pare povzročajo čudovite gejzire, ki so značilni za nekatere zahodne predele Kalifornije in ZDA in strokovnjaki menijo, da se na tak način «izgubi» toliko energije, kolikor bi je potrebovalo milijonsko mesto.

Para, ki bruha iz zemeljskih globin, je znana kot geotermična energija, ki jo «proizvaja» utekočinjeno jedro Zemlje. Gejziri so zato nekakšni ventili, skozi katere bruha na površje zemlje višek energije. Vodna para rine na površje skozi razpoke v zemeljski skorji. Zato naletimo na gejzire na tistih področjih, kjer so tako imenovane «celinske» razpoke, katerih ena je tudi v zahodnih predelih Kalifornije.

Raztopljena snov ali magma oddaja toliko toplote, da se podzemeljska voda spremeni v paro in v tej obliki prodira proti površini. In ta para je potencialna energija, ki bi jo lahko izkoristili kot pogonsko silo za turbine. Geotermična energija se bi lahko izkoriščala v veliko večji meri, kot se je izkoriščala doslej. Doslej so to energijo, torej energijo pare, ki prodira skozi zemeljsko skorjo na površino, zanemarjali iz enostavnega razloga, ker je ta para polna raznih rudnin in kislin, ki močno razjedajo cevi. Vrhu tega vodna para, ki prihaja iz zemeljskih globin, močno zaudarja po žveplu. Toda sedaj, ko je svet zajela energetska kriza, je človekov nos manj občutljiv. V vodstvih nekaterih petrolejskih družb so se kar pognali na delo, da bi te potencialne energetske sile izkoristili. Petrolejske družbe ponujajo neverjetno velike vsote za izkoriščanje geotermične energije. Še največ je doslej ponudila družba Shell, ki je pripravljena dati 1.336 dolarjev, oziroma 839 tisoč lir za aker torej pol hektara zemljišča, ki so ga pred desetimi leti cenili na 20 centov oziroma 120 lir za aker. Te ugodne ponudbe se nanašajo na področje gejzirov v izredno odročnem kamionu kakih 145 km severovzhodno od San Francisca. Temu področju sicer pravijo «vrata v pekel», kajti kraj je zelo odljuden in težko dostopen. To ime so mu dali pred 125 leti. V ta kraj so pred časom prihajali ameriški nudisti, ki so se tu kopali v termalnih vodah, vendar so kraj zapustili, kajti vse ozračje je prepojeno z izredno močnim smradom po gnilih jajcih

Trenutno je to področje edino področje v ZDA, kjer je možno izkoriščanje geotermične energije. Toda na Japonskem, v Mehiki in celo na Novi Zelandiji so že davno odkrili in že začeli izkoriščati veliko takšnih prirodnih energetskih virov. Morda bi sedaj mogla priti v poštev tudi kalifornijska geotermična energija, kajti v zadnjih letih je črpanje nafte v Kaliforniji iz leta v leto vedno bolj siromašno

Pri morebitni uporabi te geometrične energije je treba zabeležiti še njeno izredno prednost: skrajna ekonomičnost, skrajna cenenost. Po inštalaciji ustreznih naprav bi geotermična energija bila tako rekoč brezplačna, saj bi njen strošek znašal komaj en odstotek

Zato je razumljivo, da sedaj hitijo s poskusi izkoriščanja te energije. V puščobnih dolinah zahodne Kolifornije je sedaj na delu več ekip, ki preiskušajo možnost esploatacije teh prirodnih sil. Toda to predstavlja več težav. Para nekaterih gejzirov je skrajno «umazana». Družba «Pacific gas and electric», ki dobavlja severni Kaliforniji električno energijo, pa kljub temu sledi z veliko pozornostjo tem raziskavam. To je razumljivo zaradi dejstva, da je bila ta družba močno prizadeta ob arabskem embargu. Trenutno razpolaga le s polovico nafte, ki bi je potrebovala. Glasnik družbe Christopher Newton meni, da geotermična energija ne more rešiti vseh problemov družbe, vendar pa da bo sedaj, v tej krizi, skrajno dragocena. Seveda vidi on dokončno rešitev v jedrski energiji, toda do te je lahko še daleč, geotermična energija pa bi se dala izkoristiti takoj. In tudi če je Newton bolj navdušen naj jedrsko energijo, trdi da bodo do 1977. leta geotermične centrale dajale že toliko energije, kolikor je San Francisco potrebuje.

Prejeli smo

AMERICANA — Leto I. štev. 5, dvomesečna revija za kulturo in aktualnosti. Izdaja United States Information Service. Uredništvo Rim, Via Boncompagni št. 2.

GARAGE E OFFICINA — Uradno glasilo vsedržavnega združenja mehaničnih delavnic. Štev. 252 leto XXI.

LA VIA DEMOCRATICA DELL'AGRICOLTURA — Petnajstdnevna informacijska publikacija o sodobnih problemih kmetijstva. Letnik IX. štev. 1, za januar 1974.

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Bodite bolj praktični in sprejmite pomoč. ki se vam nudi. Pokažite razumevanje do najmlajših.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Branite svoje pravice. Vaše pobude bodo rodile uspeh. Dajte dober zgled v potrpežljivosti.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Skupno opravljeno delo bo bolj dobičkanosno. Skušajte uveljaviti svojo osebnost.

RAK (od 23.6 do 22.7.) V kritičnem trenutku bodite predvsem umirjeni. Obnovite neko staro prijateljstvo.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Ogibajte se pretirani oblastnosti. V čustvenem pogledu ne spreminjajte že sprejetih odločitev.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Naloge, ki so vam bile naložene, bodo zahtevale pogum. Odkritosrčnost prijatelja vam bo odkrila marsikaj.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Prišlo bo do nasprotovanja med sodelavci. Nekateri zapletljaji v družinskem življenju.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Prejeli boste zanimiv predlog, vendar o svoji stvari še premislite. Ne družite se z opravljivci.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Razvili boste svojo dejavnost. S svojo širokosrčnostjo boste zadevo še bolj zapletli.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Bodite previdni glede sodelovanja. Dobro boste rešili neko družinsko vprašanje.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Nenadoma boste dosegli izreden finančni uspeh. Presenetila vas bo strogost družinskega člana.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Ne bodite omahljivi, ko imate v rokah odlične karte. Prepričljivost bo vaše najboljše orožje.

CIRIL GALE: **OBRAČUN V POSTOJNI** 10.

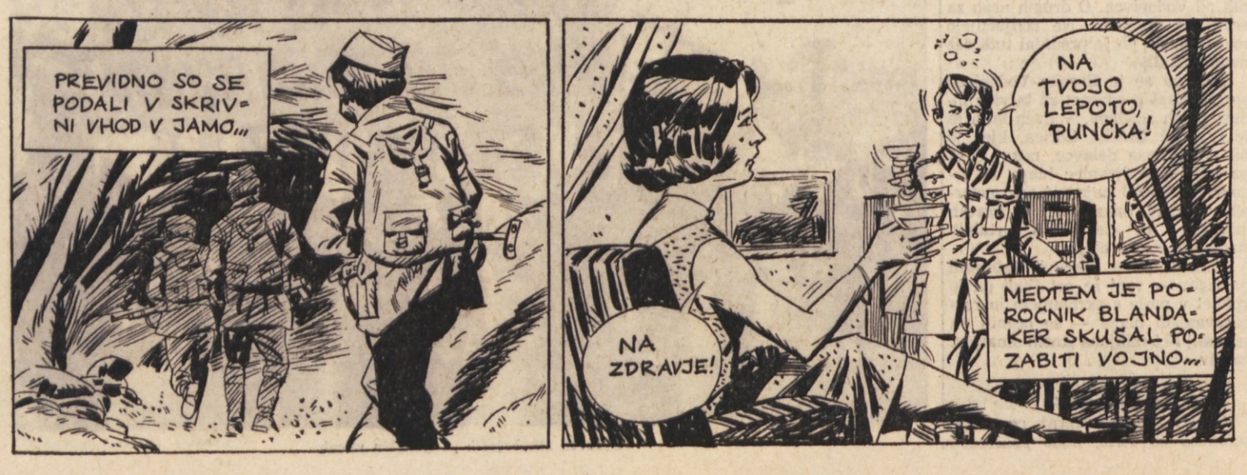

RADIO TELEVIZIJA

ČETRTEK, 28. FEBRUARJA 1974

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

9.30 - 11.30 *Šola*
12.30 *Poljudna znanost: Odrska umetnost*
12.55 *Sever kliče Jug*
Oddajo pripravila Baldo Fiorentino in Mauro Mauri
13.30 DNEVNIK
Danes v parlamentu
14.10 *Italijanske kronike: Umetnost in slovstvo*
15.00 - 17.00 *Šola*
17.00 DNEVNIK
17.15 *Oddaja za najmlajše*
Divje živali
17.50 *Program za mladino*
Izginuli svinčnik
TV film, ki ga je režiral Fedor Skubonja, v glavnih vlogah pa igrajo Mira Nikolić, Boško Gašević, Mate Ergović in Marija Ajinović
18.35 *Upor robotov*
Risani film, ki ga je za podjetje «Zagreb film» izdelal Dušan Vukotić
18.45 *Poljudna znanost: Moda in družba*
19.15 *Italijanske kronike*
Danes v parlamentu in *Vremenska slika*
20.00 DNEVNIK
20.40 *Zgodovina nekega človeka*
Po romanu Jumpeja Gomikawe
Prvi del nadaljevanke z naslovom *Zgodovina nekega človeka* japonskega pisatelja Jumpeja Gomikawe se razvija v času 1942 do 1943 in sicer v Mančuriji, ki so jo Japonci zasedli 1931. leta. Roman, ki so ga Japonci predelali v nadaljevanko, nosi pravzaprav naslov *«Razmere človeka»* in predstavlja nekakšno japonsko izpraševanje vesti, kajti avtor zelo dolgega programa opisuje zgodovinsko, družbeno in idejno realnost tedanje dobe, torej razmere, ki so dokaj različne od podobe sedanje japonske politike.
Mladi japonski razumnik Kaji, ki ga igra znani japonski umetnik Go Kato, je napreden človek in prav nič mu ni po godu železna disciplina in neizprosna «linija», ki jo uvaja generalna direkcija japonske premogovne družbe v rudnikih v Mančuriji. In te napredne ideje mladega japonskega razumnika pridejo v kontrast s sistemom, ki ga uvaja vodstvo družbe, in zato z realnostjo, v kateri morajo živeti rudarji, dejansko sužnji, ki jih japonske oblasti nabirajo med krajevnim kitajskim prebivalstvom. Izredno surovo izkoriščanje teh ljudi, milijoni mrtvih, je podoba razmer, zato ni nič čudnega, če napreden japonski razumnik Kaji stopi na njihovo stran in se za njih bori
21.45 *Kvintet «Perigeo»*
22.30 DNEVNIK
Vremenska slika

DRUGI KANAL

18.15 *Protestantizem*
18.30 *Vir življenja*
Tedenska oddaja o judovskem kulturnem in družbenem življenju
18.45 *Športni dnevnik*
19.00 *Dežela moja: Človek, ozemlje, habitat*
20.00 *Ob 20. uri*
20.30 DNEVNIK
21.00 *Jaz in . . .*
Neri Pozza ter Veronesejeva slika «Adorazione dei magi»
Tudi tokrat bomo v tej rubriki imeli opravka z založnikom. Govoril bo Neri Pozza, ki je hkrati tudi avtor, saj je v zadnjih letih objavil več izvirnih zgodb, ki govore na primer o velikih umetninah. Med temi je na primer Paola Veronese ja umotvor «Adorazione dei magi», ki ga je veliki umetnik naslikal pred točno 400 leti
21.15 RISCHIATUTTO

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

8.10 in 14.00 *Šola:*
Predpomladne uganke; Reportaža o šoli, Makedonija
17.30 ANTON INGOLIČ: MLADOST NA STOPNICAH
Drugi del barvne dramske nadaljevanke
18.05 *Obzornik*
18.30 RICHARD STRAUSS: DON KIHOT
Fantastične variacije na temo viteštva
Opisuje fantastične dogodivščine ubogega, zmedenega Don Kihota, ki z zvestim oprodo Sančom Panso potujeta po svetu, da bi izkoreninila zlo. Na koncu pa Don Kihot vendarle spozna svojo zmoto in se vrne domov, da bi mirno umrl v postelji. In kaj je tu zanimivega v glasbi? Straussu se je posrečilo ujeti pestre literarne elemente romana v vsej duhovitosti in različnosti. To je morda najbolj literarno glasbeno delo, kar jih je kdaj nastalo
19.15 *Po sledeh napredka*
19.45 *Barvna risanka*
20.00 DNEVNIK
20.25 *Kam in kako na oddih*
20.40 EMILE ZOLA: V KIPEČEM LONCU
Francoska barvna dramska nadaljevanka
21.40 MONITOR
22.10 DNEVNIK
22.25 SVETOVNO PRVENSTVO V ROKOMETU: JUGOSLAVIJA — BOLGARIJA

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

20.00 *Risani filmi za otroke*
20.15 DNEVNIK
20.30 *Toto le Moco*, italijanski film s Totojem
22.00 *Cedre z Atlantika*

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba, 11.35 Slov. razgledi; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino, 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Skladatelj Ubald Vrabec; 19.10 Spomin na Jakoba Ukmarja; 19.25 Program za najmlajše: Pisani balončki; 20.00 Šport; 20.35 Radijska komedija «Cin Cin»; 22.20 Glasbeni spored.

TRST

12.15 Deželne kronike; 14.40 Tretja stran; 15.10 Program za mladino; 16.10 Busoni: «La sposa sorteggiata»; 19.30 Deželne kronike.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 15.30, 17.30, 18.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Jutranja glasba; 9.00 Glasbena galerija; 10.10 Šolska oddaja; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Turistične beležke; 16.40 Polke in valčki; 17.00 Mladinski klub; 18.00 Popevke na tekočem traku; 19.00 Glasbeni portret: Maks Pirnik; 20.00 Glasba v večeru; 21.00 Literarna oddaja; 22.35 Harfistka Pavla Uršič-Petrovič.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.30 Jutranje popevke; 9.00 Vi in jaz; 10.00 Posebna reportaža; 11.30 Četrti spored; 13.00 Četrtkov popoldanski spored; 14.40 Radijska nadaljevanka «Upor»; 15.10 Program za mladino; 16.00 «Sončnica»; 17.05 Popoldanski glasbeni spored; 17.40 Spored za mladino; 18.45 Sindikalno-ekonomska panorama; 19.25 Plošče; 19.40 Glasbena panorama; 20.20 Ponovno na sporedu z M. Marchesijem; 21.15 Orkester lahke glasbe; 21.40 Veliki pisatelji in otroštvo; 22.05 70-let Luigija Dallapiccole.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30 Poročila; 7.40 Zakonca Vianella in Emile Gordon; 8.40 Kako in zakaj?; 8.50 Orkestri; 9.05 Pred nakupi; 9.35 Radijska nadaljevanka «Upor»; 9.50 Pesem za vsakogar; 12.40 Glasbeno-govorni spored; 13.35 Program z Walterjem Chiarijem; 13.50 Kako in zakaj?; 14.00 Plošče; 15.00 Fulvio Tomizza o dogodkih in osebah kulturnega sveta; 15.40 Glasbeno-govorni spored; 17.30 Posebna reportaža; 17.50 Telefonski pogovori; 19.55 Plošče.

III. PROGRAM

9.30 Strani iz albuma; 10.00 Koncert za začetek: Bach, Mozart in Philipp; 11.40 Nabožni motivi v glasbi: Palestrina in Mozart; 12.20 Sodobni ital. glasbeniki: Riccardo Malipiero; 13.00 Glasba skozi čas; 14.30 Čajkovski in Saint-Saëns; 15.10 Portret avtorja: Cambini; 16.10 Plošče resne glasbe; 17.25 Enotni razred: Odnos med mestom in podeželjem; 18.05 Francoske popevke; 18.30 Lahka glasba; 18.45 Lenin kot literarni kritik; 19.15 Večerni koncert; 19.45 Debussijeva opera «Pelleas et Medisande».

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila; 6.50 Na današnji dan; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Radijska šola: Partizanska sanitета; 9.35 Iz glasbenih šol; 10.15 Po Talijinih poteh; 11.15 Z nami doma in na poti; 12.10 Operetni zvoki; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godbe; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 Za mladi svet; 14.40 Med šolo, družino in delom; 15.40 Basist Theo Adam; 16.00 «Vrtiljak»; 16.40 Naš podlistek — R. Šeligo: Šarada; 17.00 «Februar 74»; 17.30 Iz kasetne produkcije 17.45 Znanstveniki pred mikrofonom; 18.00 Aktualnosti; 18.15 Simf. koncert; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Ansambel Jožeta Kampiča; 20.00 Večer domačih pesmi; 21.00 Dadie: Assenian kralj; 21.40 Glasbeni nokturno; 22.15 Popevke; 23.05 Literarni nokturno — Nepalska lirika; 23.15 Francoska orgelska glasba.

SMUČANJE — V ABETONU

Annemarie Moser-Pröll že ima svetovni pokal

Zagotovila si ga je z včerajšnjim drugim mestom na tekmovanju «Foemina», kjer je v slalomu zmagala Mittermaierjeva

ABETONE, 27. — Avstrijska smučarka Annemarie Moser - Pröll si je z današnjim drugim mestom na smučarskem tekmovanju v slalomu za «Pokal Foemina» že zagotovila zmago na smučarskem prvenstvu za svetovni pokal. S to zmago si je Moserjeva - Pröll zagotovila četrti uspeh na tem smučarskem tekmovanju.

Na današnjem tekmovanju v Abetonu pa je zmagala zahodna Nemka Rosy Mittermaier pred Moserjevo - Pröll.

Vrstni red današnjega slaloma:

1.	Rosy Mittermaier (ZRN)	87"36
2.	Annemarie Pröll (AV.)	87"92
3.	Fabienne Serrat (FR.)	88"22
4.	Lisemarie Morerod (ŠVI.)	88"89
5.	Monika Kaserer (Av.)	89"02
6.	Hanny Wenzel (LIECHT.)	89"06
7.	Michele Jacot (FR.)	89"15
8.	Christa Zechmeister (ZRN)	89"39
9.	Wiltrud Drexel (AV.)	91"22
10.	Ingrid Eberle (AV.)	91"56

LESTVICA ZA SVETOVNI POKAL:

1.	Annemarie Pröll (AV.)	248
2.	Christa Zechmeister (ZRN)	130
3.	Monika Kaserer (AV.)	128
4.	Fabienne Serrat (FR.)	125
5.	Maria Teresa Nadig (ŠVI.)	123
6.	Hanny Wenzel (LIECHT.)	118
7.	Rosy Mittermaier (ZRN)	91

Do zaključka tekmovanj za ženski svetovni smučarski pokal manjkajo le še trije nastopi: 4. marca v Cortini ter 6. in 10. marca veleslalom in smuk na Češkoslovaškem.

NOGOMET — V TEKMI «UNDER 23»

Italija - NDR 0:1

Povratno srečanje bodo odigrali v aprilu

Italija — Vzh. Nemčija 0:1

ITALIJA: Bordon, Oriali, Lombardo, Zecchini, Vavassori, Roggi, Garlaschelli, Cuccureddu, Graziani, Merlo, Pulici.

VZHODNA NEMČIJA: Boden, Sekora, Haman, Decker, Krebs, Schnuphase, Heidler, Hafner, Pommerenke, Tyll, Hoffman.

STRELEC: Hafner v 42. min. d.p.
SODNIK: Cassar Naudi (Malta).

V prvi četrtfinalni tekmi evropskega nogometnega prvenstva državnih reprezentanc «under 23» je včeraj Vzhodna Nemčija po nezanimivi igri odpravila Italijo z rezultatom 1:0. Gol za vzhodne Nemce je dosegel nekaj minut pred zaključkom tekme Hafner, ki je izrabil napako italijanskega branilca Roggija.

Povratno srečanje bo aprila v Nemčiji Končni zmagovalec tega srečanja bo igral v polfinalu proti zmagovalcu obeh medsebojnih spopadov med Bolgarijo in Poljsko.

BOKS

BOLOGNA, 27. — Italijanska mladinska boksarska reprezentanca je včeraj premagala v Bologni podobno jugoslovansko ekipo s 7:4. Pred dva tisoč gledalci so mladi italijanski in jugoslovanski tekmovalci prikazali lep boks, ki je prisotne popolnoma zadovoljil. Najzanimivejši dvoboj večera pa je bilo srečanje med italijanskih prvakom lahke kategorije Provenzanom in med Dalmatincem Gusmanovičem, ki je zgubil po točkah.

NOGOMET

PRIJATELJSKA TEKMA

Adria — Vodice 4:0 (3:0)

ADRIA: Bagi (Silič), Marvin (Faganeli), Gorkič (Uršič), Gulin, Benedetič, Ivčev, Fornazarič (Piščanec), Jerončič (Devetak), Petrovčič (Beč), Frančeškin, Saksida (Rijavec).

VODICE: Gruden (Vodopivec), Ipavec, Špacapan, Čopi, Humar, Gregorič, Lovrečič (Cigoj), Hvala (Pišot), Kralj, Cej, Kragelj (Oblak).

STRELCI: Jerončič 2, Fornazarič in Čopi (avtogol).

SODNIK: Glišovič (Nova Gorica).

V hudem dežju in na zelo težkem igrišču so se bolje znašli igralci Adrie, ki so svojo veliko premoč izrazili s štirimi goli. Trener Adrie Jerončič je preizkusil 18 igralcev, medtem ko so gostje iz Šempasa poslali na igrišče 15 nogometašev. V domačem moštvu se je po več kot poldrugem letu pojavil Piščanec, ki se je najprej huje poškodoval, nato pa leto dni igral za Bilje.

* * *

POKALNA TEKMA MLADINCEV

Adria — Vozila 0:1 (0:1)

ADRIA: Tribušon, B. Ožbot, R. Kovačič, Beč (D. Ožbot), Petrovčič, Žibernik, Škabar, Cijan, Wanek, Gajsar, B. Kovačič.

VOZILA: Dolinšek, Besednjak, Bucik, Peršič, Vivod, Fortunat, Rijavec, Mavec, Bratkovič, Čufar, Tuta (Podgornik).

STRELEC: v 2. min. Čufar.
SODNIK: Vasiljevič (N. Gorica)

V tekmi najboljših mladinskih ekip v goriški nogometni podzvezi so Novogoričani slavili tesno zmago. Mirenci so začeli tekmo neogreti in se v začetku niso znašli ter so tudi prejeli odločilni gol, medtem ko so bili pozneje nasprotnikom enakovredni.

B. P.

NOGOMET

OD VČERAJ

Renato Sadar novi trener Triestine

Po zadnjem neuspehu Triestine je prišlo v njenih vrstah do sprememb in ukrepov, ki naj bi privedli do rešitve tržaškega tretjeligaša. Včeraj je vodstvo Triestine sprejelo odstop dosedanjega trenerja Cergolija in je na njegovo mesto imenovalo svojega nekdanjega igralca Renata Sadarja. Pri pripravljanju ekipe mu bo pomagal Romano Frigeri.

Vodstvo je zaradi premajhne prizadevnosti kaznovalo tudi igralce. Vsem so znižali plačo na najnižjo možno mero, ukinili so nagrade za uspešno igro, poleg tega pa so tudi prepovedali vsa dovoljenja za prost izhod.

SMUČANJE

INNSBRUCK, 27. — Italijanka Elena Matous, ki nastopa za republiko San Marino, je zmagala danes na veleslalomu v Innsbrucku, veljavnem za evropski pokal. Na skupni lestvici vodi Španka Conchita Puig (134 točk) pred Matousevo (133 točk).

KOŠARKA — TEDENSKI PREGLED

V preteklem prvenstvenem kolu naši dečki dosegli tri zmage

Manj sreče so naše peterke imele v promocijski ligi in pri kadetih

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

Oba naša predstavnika sta v tem prvenstvu tudi v zadnjem kolu doživela običajni poraz. Borovci so tudi v tekmi z Libertasom iz Barkovelj zapravili celo vrsto žog in so tako izgubili s sedmini točkami razlike. Po končani tekmi je bil trener Libertasa izredno razburjen: po njegovem mnenju bi moral Libertas zadati borovcem grenkejši poraz. Vprašali smo ga za mnenje o naših košarkarjih. Goruppi nam je tako povedal: «Fabjan je bil za nas nedvomno najnevarnejši mož v Borovih vrstah. Ko smo v drugem polčasu dobili pravega moža, ki ga je v obrambi ustavil, je postala za nas naloga lažja. Moji fantje so proti koncu tekme močno popustili. Tvegali smo celo poraz.»

Kontovel je igral proti Itali in doživel je nepričakovano visok poraz. Kafol: «Naleteli smo na črn dan. V prvem polčasu smo igrali izredno slabo: dosegli smo le štiri točke. To pa je že zgovoren dokaz, da v ekipi ni šlo in ni šlo. V drugem polčasu smo zaigrali bolje, bilo pa je prepozno, kajti gostje so imeli že veliko prednost.»

V ostalih srečanjih ni prišlo do presenečenj. Lestvica je nespremenjena. Kontovel in Bor sta še vedno na zadnjem mestu z dvema točkama.

IZIDI 11. KOLA: Bor — Libertas Barkovlje 75:82, Kontovel — Itala 40:93, Sagrado — Lib. Trst 52:65, CGI Milje — Villesse 51:47. Počitek: POM Tržič.

LESTVICA

Libertas TS	9	9	0	712	581	18
Itala Gradišče	10	9	1	746	572	18
POM Tržič	10	8	2	683	607	16
Sagrado	11	6	5	690	677	12
CGI Milje	11	5	6	660	661	10
Lib. Barkovlje	11	5	6	667	706	10
Villesse	11	2	9	683	868	4
Kontovel	9	1	8	508	623	2
Bor	10	1	9	645	768	2

PRIHODNJE KOLO (2. 3.): Libertas — CGI Milje, Kontovel — Villesse (16.00), Libertas Trst — POM Tržič, Sagrado — Itala. Počitek: Bor.

OCENE P.d.: Fabjan (B) in Kralj (K) 2, Lukša (K) in Francia (B) 1.

SKUPNO: Starc (K) 11, A. Zavadlal (K) 6, Kapič (B) 5, Fabjan (B), Kralj (K), Klobas (B) in Koren (B) 4, Vatovec (B), Barazutti (B) in Francia (B) 3, Lukša (K) in D. Zavadlal (K) 2, Kafol (K), B. Daneu (K) in Hrvatič (B) po eno točko.

MLADINCI

Poletovi mladinci so končno zaigrali, kot znajo. Naši košarkarji so bili močnim domačinom povsem enakovreden nasprotnik, kot je tudi izjavil trener Italsidra Pittuzzi: «Proti koncu tekme sem se res bal, da bomo zgubili. Poletovci so dobro branili in so zadevali z neverjetno točnostjo naš koš. Mi pa smo storili vrsto začetniških napak, ki bi nas lahko drago stale. Res si ne morem razložiti, da smo Lloyd Adriatico premagali s 26 točkami razlike, Polet pa le s tremi. O poletovcih pa lahko rečem samo to, da se čudim, kako je to moštvo v 1. delu prvenstva osvojilo le dve zmagi.»

V ostalih srečanjih je prišlo do dveh velikih presenečenj. Servolana je na domačih tleh premagala Patriarco iz Gorice s 67:64, Radici Arte A pa Lloyd Adriatico prav tako z dvema točkama razlike (76 proti 74). Po tem kolu je torej Italsider sam na vrhu lestvice, s 4 točkami prednosti pred Patriarco.

Žal, ne moremo posredovati lestvice tega prvenstva, ker je košarkarska zveza v dokajšnjih težavah s tem prvenstvom, saj bodo morali odigrati celo vrsto odgodenih tekem

KADETI

V tekmi med Interjem 1904 in Borom sta imela sodnika «glavno vlogo».

IZIDI 2. KOLA: Inter 1904 — Bor 85:47, Lloyd Adriatico — Inter Milje n.o. (zaradi odsotnosti sodnikov), SABA — Scoglietto 112:45.

LESTVICA

Inter 1904	2	2	0	220	64	4
Bor	2	1	1	190	110	2
SABA	1	1	0	112	45	2
Scoglietto	2	0	2	62	247	0
Inter Milje	1	0	1	25	143	0
Lloyd Adriatico	0	0	0	0	0	0

PRIHODNJE KOLO (2. 3.): Bor — Scoglietto (17.30), SABA — Inter Milje, Inter 1904 — Lloyd Adriatico.

OCENE P.d.: Klobas 2, Žerjal 1.

SKUPNO: Vatovec in Klobas 2, Žerjal in Parovel 1.

DEČKI

V prvenstvu dečkov so vse tri naše peterke dosegle obilne zmage. Prvo kolo tega prvenstva nam je jasno pokazalo, da sodi naš naraščaj med najboljše v Trstu. V obeh skupinah bodo naše ekipe lahko dosegle visoka mesta. Končno smo torej začeli žeti tiste sadove v našem naraščaju, ki smo jih dlje časa pogrešali.

Skupina A

IZIDI 1. KOLA: Bor — CGI Milje 74:31, Inter 1904 — Servolana 91:45, CGS — Don Bosco 42:37.

LESTVICA

Inter 1904	1	1	0	91	45	2
Bor	1	1	0	74	31	2
CGS	1	1	0	42	37	2
Don Bosco	1	0	1	37	42	0
CGI Milje	1	0	1	31	74	0
Servolana	1	0	1	45	91	0

PRIHODNJE KOLO (2 3.): Servolana — Bor (18.30), CGI Milje — CGS, Don Bosco — Lloyd B. Počitek: Inter 1904.

Skupina B

IZIDI 1. KOLA: Lloyd A — Italsider 75:38, Polet — Libertas 93:12, Ferroviario — Kontovel 50:73.

LESTVICA

Polet	1	1	0	93	12	2
Lloyd A	1	1	0	75	38	2
Kontovel	1	1	0	73	50	2
Ferroviario	1	0	1	50	73	0
Italsider	1	0	1	38	75	0
Libertas	1	0	1	12	93	0

PRIHODNJE KOLO (3. 3.): Italsider — Polet (12.30), Kontovel — Flaminio (11.00), Libertas — Ferroviario. Počitek: Lloyd A.

OCENE P.d.: Danev (P), Ban (K) in Race (B) 2, Udovič (B), Čuk (K) in V. Sosič (P) po eno točko.

b. l.

ATLETIKA

Na mednarodnem dvoranskem atletskem tekmovanju v Genovi je Italijan Vittorio Visini prehodil 3 km v 12'13", kar je nov svetovni rekord «indoor».

Ob priliki gostovanja ženskih odbojkarskih ekip Bora in Brega v Ljubljani v nedeljo, 3. marca, je v avtobusu na razpolago še nekaj prostih mest. Vpisovanje na sedežu ZSŠDI, Ul. Geppa 9 tel. 31-119.

Odhod ob 6.30 iz Boršta, nato iz Doline in ob 7. uri iz Trsta.

NOGOMET — V NARAŠČAJNIŠKEM PRVENSTVU

Naše enajsterice uspešne

Juventina in Union sta osvojila ves izkupiček

Edera — Gaja 0:0

EDERA: Bruni, Volpe, Gratton, Basez, Starace, Campagnolo, Starace A., Mozzon, Lantieri, Loss, Vecchio, 13 Basin.

GAJA: Ghezzo, Počkar, Rismondo, Grgič D., Kralj D., Grgič B., Stojkovič, Milkovič, Kralj M., Milkovič V., Gojča, 12 Malalan, 13 Kalc.

Mladi gajevci so zasluženo osvojili točko, čeprav bi z nekoliko več sreče lahko zmagali. Po prikazani igri obeh ekip pa je remi brez zadetka še najbolj pravičen. «Zeleno-rumeni» niso razočarali, obramba je borbeno in požrtvovalno startala na vsako žogo, tudi srednji napadalci so zaigrali dobro a, žal, napad tega ni izkoristil.

Začetek je bil zelo oster in buren. Domačini so nizali napade, a obramba Gaje je mirno in prepričljivo zaustavljala vse poskuse, da bi dosegli vodilni zadetek.

Drugi del igre je v glavnem pripadal kraškim predstavnikom in prvo zrelo priložnost za gol so nerodno zapravili prav gostje. M. Kralj je močno streljal proti vratom, vratar je žogo nerodno zaustavil in odbil, toda V Milkovič je usnje poslal visoko in zgrešil okvir vrat.

V nadaljevanju pa se je Kraljeva žoga še nesrečno odbila od droga, potem pa so prišli do besede spet Tržačani. Zaključek tekme je potekal v kazenskem prostoru domačinov vendarle brez zaželenega zadetka.

Najboljši v obrambni vrsti je bil D. Kralj, s požrtvovalno igro pa se je odlikoval tudi novinec Rismondo, ki je oblekel prvič dres «zelenorumenih». Napad je igral brez učinkovitega Križmančiča, katerega ekipa v bodoče res potrebuje.

Darko Grgič

Union — Opicina Supercaffè 1:0 (0:0)

UNION: Ballarin, Malalan, Uršič, Čepar, Benčič, K. Koc, Ancona, Sassi, Lizzi, Colja, Deros, 12 Fornasaro, 13 Melucci.

OPICINA SUPERCAFFÈ: Sardi, Bidoli ,Ziani, Penco, Mammetti, Sossi, Cracovia, Potasso, Fabian, Giovannini, Modesti, 12 Vangi.

Strelec: Koc v 21. min. d.p.

V prvem polčasu so «plavo-rumeni» igrali proti vetru, tako da so bila vrata Ballarina vedno ogrožena. Podlonjerci pa so vseeno odlično branili vrata.

V drugem polčasu se je stanje nekako izboljšalo, saj so igrali sedaj naši fantje z vetrom na hrbet in so s hitrimi protinapadi ogrožali nasprotnikova vrata. Večkrat so za las zgrešili vrata. Do gola je prišlo v protinapadu. Koc je odlično preigral tri branilce, streljal v vrata in s pomočjo vetra je žoga šinila tik vratarja v mrežo. Odslej so minute potekale počasneje in Openci so vedno bolj pritiskali v kazenski prostor. Vsi naši nogometaši so se trudili, da bi ustavili nasprotnika. Zelo dobro se je izkazal vratar Ballarin, ki je v zadnjih minutah igre preprečil poraz. Union je osvojil v dveh najtežjih tekmah kar tri točke. V nedeljo bodo Podlonjerci gostovali pri Libertasu Sv. Marko.

Juventina — Piedimonte 3:1

JUVENTINA: Maraž, Šošol, Plesničar, Paškulin, Baič, Mikluš, Beučar, Taučar, Mučič, Faganel, San Filippo.

PIEDIMONTE: Balzano, Iapavez, Okretic, Tasano, Monello, Nanut, Lughissa, Calliussi, Tercon, Sossol, Bruno.

ZADETKI: Faganel 15. min., San Filippo 20. min., d. p., Mikluš 10. min., 15. min. enajstmetrovka Tercon.

Po dveh zaporednih porazih je Juventina v tretjem kolu končno zmagala. Štandrežci so zaigrali res zanesljivo in so skoraj celo tekmo napadali. Prišli so v vodstvo v 15. min. p. p. s prostim strelom Faganela in 5 min. kasneje so podvojili s San Filippom, ki je podal žogo v mrežo z glavo.

Drugi polčas je bil podoben. Juventina je napadala in tokrat se je izkazal vratar gostov Balzano, ki je zaustavil vse strele dobrega a nesrečnega Mučiča, mladega Beučarja, in režiserja Taučarja. Tudi obramba se je izvrstno izkazala. Tukaj so prišli do izraza Šošol, Paškulin in Mikluš, ki je v 40. min. z lepim strelom s tridesetih metrov tik pod prečko tretjič ukanil vratarja. Vendar je 5 min. kasneje Piedimonte zmanjšal razliko z enajstmetrovko Tercona.

P. I.

HOKEJ NA LEDU

SINOČI NA JESENICAH V 1. ZL

Jesenice sedemnajstič državni prvak SFRJ

V izredno borbeni in tehnično veljavni poslednji tekmi letošnjega jugoslovanskega državnega prvenstva v hokeju na ledu so sinoči Jesenice v spopadu, ki je odločal o naslovu državnega prvaka, premagale ljubljansko Olimpijo s 5:2 (0:0, 1:2, 4:0).

Jeseničani so zaigrali odlično zlasti v zadnji tretjini, ko so povsem prevladovali na igrišču in so prikazali hokej na visoki ravni.

V nabito polni ledni dvorani pod Mežakljo so gledalci viharno pozdravili zmago svojih ljubljencev, ki so tako že sedemnajstič postali državni prvaki v tej panogi.

ŠZ BOR sklicuje za ponedeljek, 11. marca 1974

16. OBČNI ZBOR

ki bo na stadionu «1. maj» ob 19.30 v prvem in ob 20. uri v drugem sklicanju.

Dnevni red:

1. **Otvoritev.**
2. **Izvolitev volilne komisije.**
3. **Poročila.**
4. **Pozdravi.**
5. **Diskusija k poročilom.**
6. **Poročilo nadzornega odbora.**
7. **Volitve.**
8. **Razno.**

V prihodnjem prvenstvu bo lahko Kras v nižji odbojkarski ligi, ki zanj ne bo tako zahtevna kot letošnja C liga preizkušali tudi svoj naraščaj

V KOŠARKARSKEM TEKMOVANJU ZA KORAČEV POKAL

Tudi Jugoplastika napredovala v polfinale

Jugoslovanski košarkarji so izločili Snaidero z viškom 5 košev

Snaidero — Jugoplastika 73:63

SNAIDERO: Melilla 11, Giomo 12, Sanders 18, Hall 18, Malagoli 12, Natali 2, Paschini, Danzi, Savio, Fortunato.

JUGOPLASTIKA: Manovič 4, Jerkov 2, R. Tvrdič 16, Šolman 20, Krstulovič 2, Mačura 19, Prug, Grgin, L. Tvrdič, Tudor.

SODNIKA: Anheuser (Zah. Nemčija) in Blauchonin (Francija).

PROSTI METI: Snaidero 7 na 10; Jugoplastika 11 na 18.

PFT OSEBNIH NAPAK: Krstulovič, Jerkov, Sanders.

Kljub torkovem porazu v telovadnici Carnera v Vidmu proti Snaideru je Jugoplastika napredovala v polfinale Koračevega pokala. Jugoslovanski košarkarji so namreč prvo tekmo osvojili v Splitu s 15 koši razlike, kar jim je v torek zadostovalo, saj so jih Videmčani premagali le z desetimi koši razlike.

Tekma ni bila na visoki tehnični ravni, kajti obe ekipi sta pazili bolj na rezultat, kakor na lepo igro.

V prvih minutah je Snaidero ob burnem navijanju gledalcev (za to priliko se je zbralo več kot 5.000 oseb) začel ostro igrati in imel v Hallu najbolj uspešnega napadalca. Polagoma pa so v jugoslovanskih vrstah uredili igro ter je Rato Tvrdič pričel voditi igro svoje ekipe. Ta igralec (ki je bil s Hallom verjetno najboljši na igrišču) je zaigral zelo dobro in umirjeno. Kljub prizadevanju Videmčanov, ni Snaidero utegnil nadoknaditi izgubljenega v prvi tekmi v Splitu.

V drugem polčasu so Videmčani pričeli napadati bolj odločno ter so bili precej zanesljivi v obrambi, kjer je Hall ulovil skoraj vse odbite žoge. Kljub temu pa sta Šolman in Mačura večkrat od daleč zadela koš.

Do najvažnejšega preobrata je prišlo v 13. minuti igre, ko sta sodnika (zaradi petih napak) izključila Jerkova, najboljšega v jugoslovanski obrambi. Snaidero je tedaj povedel s 15 koši razlike. Negotovosti je bilo konec dve minuti pred koncem tekme, ko je Šolman z dvema odličnima streloma od daleč zmanjšal razliko in preprečil, da bi prišlo do podaljška.

S to zmago si je Jugoplastika zagotovila vstop v polfinalni del Koračevega pokala. Ostali trije polfinalisti so: Forst, Partizan ter Olimpija (LJ) ali Villeurbanne iz Francije (treba bo počakati, da bosta ekipi odigrali še odločilno tekmo). V primeru zmage ljubljanskih košarkarjev bodo v polfinale napredovale kar tri jugoslovanske ekipe. To je vsekakor pomemben uspeh za jugoslovansko košarko.

KOLESARSTVO — *DIRKA PO SARDINIJI*

Poslednja etapa: P. Sercu Končna zmaga: Van Linden

Merckx šele četrti na skupni lestvici

NUORO, 27. — Belgijec Rick Van Linden je zmagal na 17. kolesarski dirki po Sardiniji, ki se je zaključila danes po petih etapah v Nuoru. V današnji zadnji etapi pa je zasedel prvo mesto Patrick Sercu, ki je premagal v sprintu po 157 km dolgi vožnji Merckxa in Planckaerta. Progo od Torresa do Nuora je Sercu prevozil v 4.37'07".

Na skupni lestvici pa ima Van Linden le 3 sekunde prednosti pred najboljšim italijanskim predstavnikom Borgognonijem, ki se je uvrstil na drugo mesto. Tretji pa je bil italijanski prvak Paolini po dvajsetih sekundah.

Vrstni red na cilju:

1.	Patrick Sercu (Bel.)	4.37'07"
2.	Eddy Merckx (Bel.)	
3.	Willy Planckaert (Bel.)	
4.	Marino Basso (It.)	
5.	Chinetti (It.)	zaost. 2"

Končna skupna lestvica:

1.	Rick Van Linden	18.01'25"
2.	Luciano Borgognoni	zaost. 3"
3.	Enrico Paolini	20"
4.	Eddy Merckx	23"
5.	Patrick Sercu	26"
6.	Planckaert	28"
7.	Knudsen	35"
8.	Dancelli	40"
9.	Osler	
10.	Mintjens	

NOGOMET

ALŽIR, 27. — V prijateljski nogometni tekmi je olimpijska reprezentanca Jugoslavije premagala alžirsko državno reprezentanco z 1:0. Edini zadetek za Jugoslovane je dosegel Vukačević.

* * *

TUNIS, 27. — Vzhodnonemška državna reprezentanca, ki se pripravlja za svetovno nogometno prvenstvo, je v prijateljskem srečanju premagala Tunizijo s 4:0 (2:0). Strelci so bili Luke, Frenzel, Loewe, Dorner.

Na tekmo Primorec — Costalunga so prišli trebenski navijači kar z društvenimi zastavami

TONE SVETINA

STENA

28.

Ni imel navade, da bi vnaprej razglašal, kar se je potem lahko izkazalo za neizvedljivo. Strašno je bil občutljiv za svoj ugled. Vsak podvig je temeljito pripravljal, zato je bil tu že z Volkarjem in je približno vedel, kje bo vstopil. Steber je opazoval v različnem vremenu. Domneval je, da prihaja od nekod zgoraj veliko vode v razpokano, ponekod zlizano steno. V deževnem vremenu so se od tam zlivali celi potoki in drli v tokove, se penili v slapovih in se zbirali v tej ogromni odurni grapi, ki je človeku stiskala dušo s svojo zaprtostjo.

Preveč ne bo tvegal. Če ne gre, ne gre. Vso pot so ga obletavale misli na dekle, ki bi jo moral obiskati, pa se že toliko časa klati po hribih. Prav ima Čop! Plezalec, ki hoče doseči kaj izrednega, mora biti brez vsakršne obveznosti. Čudno, da sam ni tega ugotovil. Ves bi se moral posvetiti steni. Prav vsako dekle terja svoje. Ženska je ljubosumna na gore skoraj tako, če še ne bolj, kot na drugo žensko. Morda mu ne očita brez osnove, da jo zanemarja. Kdove če se bo nekoč tega naveličala in ga kratko malo pustila? Se pravi, da bi ga izdala. Tega ni možna. Čeprav je verjel in ji zaupal, ji je pisal, kot bi se opravičeval za svojo nerazumljivo strast do hribov: «Dandanes je toliko izdajstva po svetu, da le v skalah ni izdajstva. Tam sem z naravo ali pa z zvestim tovarišem. Samo izbranci zaidejo v kraljestvo nevarnosti. Kdor je izdajalec, je tudi strahopetec Zato ostane na zložni poti. V smrtno nevarnost spremlja le zvest človek zvestega človeka. Tja gresta, ker vesta, da sta s svojo zvestobo doma. In tam ali oba zmagata ali oba padeta, trdno privezana drug na drugega z vrvjo...»

S to mislijo v srcu se je ozrl čez vso steno proti Slovenskemu stebru, od koder so spet doneli vriski. Tam plezajo «skalaši» s svojimi dekleti. Zavidal jim je to srečo. Kako si je želel, da bi tudi njegovo zaročenko, učiteljico Milko, ki je samevala na Otlici, vsaj včasih obšla želja po gorah, da bi šla z njim...

Peljal bi jo čez steno, na vrh Triglava ali v katedralo skalnih bogov v ostenje Oltarja, Rokava, Amfiteatra, kamorkoli... ali vsaj med zeleneče macesne in cvetje Črne prsti. Povsod tja bi jo peljal, kjer se sam največ in najraje potika... Morda ga ljubi premalo ali pa ga ne razume... Že kot otrok je vedno hrepenel po ljubezni. Ne zato, da bi bil ljubljen in srečen. Zato, ker je sam silno ljubil in želel imeti vsaj enega človeka, ki bi z radostjo v srcu sprejemal njegovo ljubezen... Zato se je vdajal sanjam — prihajale so same v nočeh, ko je v samotnih senikih poslušal škrabljanje dežja in na trdih pogradih skupnih ležišč čakal vremena. Prihajale so, kadar je sedel na polici v steni, privezan z vrvjo, se vdajal razkošju gora in fantaziji, da ga je nosila po mili volji. Vse, česar mu ni nudilo življenje, so mu nadomeščale sanje, in tako so se vrstila dejanja in sanje. Sanje so mu vzbujale težnjo k novim dejanjem, izvršena dejanja so bila povod za nove sanje...

Zdaj je spoznal, da se dvema ljubicama hkrati ne da ustreči. Stena in ona — obe skupaj sta preveč zahtevni... Jedek dvom je prihajal vanj in se razraščal v strupeno zel. Nedavno je neko nevihtno noč bedel in razčlenjeval svoje odnose z njo s hladnim razumom, kot urar razdere uro in jo potem pazljivo sestavlja, da bo odkril napako.

On ljubi steno bolj kakor Milko. Morda ona to sluti in ne pokaže. Želi pa si imeti vsega zase. Zato ga sedaj zapušča, da bi ga bolj priklenila. Morda ga izziva? Ali ni to prastara ženska zvijača? Kdo ve? Naj bo kakorkoli, on ljubi Milko tako, da mu je potrebna skoraj prav toliko kot gore...

9

Nemški steber izkušenemu plezalcu, kot je bil Joža Čop, ni delal posebnih težav Odkar se je Tomaž pri delu ponesrečil in ni bil več sposoben za v gore, je plezal z mnogimi drugimi. Sedaj je bil z njim na vrvi Stane, eden vodilnih «skalašev», doktor prava, s katerim sta se prvič navezala vkup šele pred štirinajstimi dnevi in preplezala zahodno steno Prisojnika. Na tej prvi turi sta si prisegla prijateljstvo. Stane je bil Jožu bližji kot Jug. Vse s šolami in doktorati je spoštoval in sprva je imel pomisleke, če sploh sodi v njihovo družbo. Toda sprejeli so ga medse z veseljem. Stane je bil dobrodušen in skromen človek. Svojih stremljenj ni razglašal in ni imel kakšnih posebnih ciljev. V skalah izredno utrjen, plezalec, ki je preplezal Alpe sam in v družbi podolž in počez, se je z Jožem ujel kot še z nikomer. Prav nič mu ni bilo pod častjo, če je Joža plezal naprej. Z veseljem si je kot drugi natovoril nahrbtnik s hrano in čevlji, če jih nista pustila pod steno, ter nosil tovor vdano in potrpežljivo.

Pri Rumeni luski sta počivala in gledala, kako bosta plezala pod Črno steno in po grebenu naravnost na vrh Triglava. S Komačeve grape in z Gorenjskega stolpa so doneli prešerni vriski. To je pomenilo, da so dekleta prestala začetne težave in da se pogumno vzpenjajo,

Jožu je bilo žal, da ga je Jug odklonil. Ko se je Stane zagledal v steber v zahodnem delu stene, kjer je plezal Jug, je rekel:

«Joža, če si za to, lahko še to poletje ali pa naslednje potegneva novo smer v zahodnem stebru. Nekajkrat sem ga ogledoval, bil sem v grapi in prepričan sem, da ga midva preplezava v enem dnevu če pa ne, bi le kakšno noč v njem bivakirala.»

Čop je odkimal. Ne da bi mu kaj povedal o pogovoru z Jugom, je odgovoril:

«Stane, pustiva zahodni steber Bil sem v njem, malo manj ko do sredine, tam je neprehodno mesto. Še muha ne pride čez gladke plošče. Midva bova speljala raje svojo smer v osrednjem stebru. Ta bo mnogo bolj imenitna.»

Ogenj navdušenja mu je zasijal v očeh, ko je stegnil roko proti sistemu polic in poči, kjer bi se dalo speljati smer Ta bi po težavnosti in lepoti odtehtala nemško, ki jo zdaj vsi ponavljajo in velja za najimenitnejšo.

Stane je bil navdušen. Počil je s svojo roko v iztegnjeno Joževo dlan, kar je pomenilo, da sta dogovorjena. Čop si je mislil, da ima Jug svoj steber, on pa bo imel svojega. Sele sedaj se je zavedel, da se pravzaprav tudi on kosa. Ne le z Nemci. Tudi z Jugom. In Jug z njim. In vsak z vsakim, ki pride pod steno z namenom, da bi udaril svojo smer Že medtem ko sta lezla, je Joža ugotovil: «Res nimam šol, usojeno mi je, da ostanem pri stroju Zato pa bom poskušal napraviti svoj doktorat v plezariji. Moram postati gorski vodnik tak, kot so Komac, Tožbar in drugi Trentarji. Ne samo takšen. Moram biti boljši od njih.» Želel si je preplezati steno na katere Kugy niti pomislil ne bi in v katere Trentarji ne bi upali.

Plezala sta dalje. Stane se je veselil novega prijatelja, ki se je naglo in varno dvigal v kaminih, premagoval težavne peči in previse. Hvaležen je bil Kvedru, da ga je seznanil z njim. Že ob prvih stikih sta slutila, da imata sorodni duši, in zaupala sta si takoj. Združilo ju je spoznanje, da so planine zdravje. Da so dobri in zvesti prijatelji, ki ljubijo gore in jim gore vračajo ljubezen.

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek, TRST, Ul. Montecchi 6 PP 559 — Tel. 79 38 08 79 46 38 79 58 23 76 14 70
Podružnica GORICA, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. 83 3 82
Naročnina
Mesečno 1.350 lir — vnaprej: polletna 7.500 lir, celoletna 13.500 lir. Letna naročnina za inozemstvo 19.500 lir, za naročnike brezplačno revija «Dan» V SFRJ posamezna številka 1.— dinar, za zasebnike mesečno 18.— letno 180.— din za organizacije in podjetja mesečno 22.— letno 220.— din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6 28. februarja 1974

Za SFRJ Tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 50101-603-45361 «ADIT» - DZS, Ljubljana, Gradišče 10/II nad telefon 22 207
Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 200, finančno upravni 300, legalni 400, osmrtnice in sožalja 200 lir «Mali oglasi» 80 lir beseda. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri S.P.I.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel Izdaja in tiska ZTT - Trst

POLOŽAJ V ETIOPIJI JE ČEDALJE BOLJ NAPET

Upor mornarice in letalstva Etiopska vlada odstopila

Masaua, Daua in Debre Zeite v rokah upornikov

ADIS ABEBA, 27. — Upor v etiopski vojski se širi: po vstaji enot druge divizije, ki so včeraj zasedle glavno mesto Eritreje Asmaro, so se danes spuntali tudi mornarji oporišča v Massaui, iz Daue in Debre Zeite pa poročajo o uporih letalcev, ki so zasedli krajevni letališči, tako da je sedaj odprto prometu le letališče v Adis Abebi. Proti večeru pa je bilo opaziti premike vojske tudi v etiopski prestolnici.

Zaradi vstaje vojaških enot je odstopila etiopska vlada, ki jo je vodil ministrski predsednik Aklilu Hapte Wolde. Le-ta je izročil ostavko svojega kabineta cesarju Haileju Selasieju. Ni še znano, če je odstop neposredno povezan z zahtevami upornikov, ali pa je ministrski svet dal ostavko, ker je menil, da je v sedanjem položaju to njegova dolžnost. Uporniki so vso noč oddajali po radiju Asmara svoje zahteve. Gre za dokument v 22 točkah, ki vsebuje po večini zahteve za izboljšanje življenja vojakov. Na prvem mestu je zahteva po višji plači za navadne vojake, podčastnike in nižje častnike. Vsekakor pa vsebuje dokument upornikov tudi meglen namig na nujnost korenitih sprememb v državi in odstranitev nekaterih ministrov kabineta Akliluja Woldeja.

Po poluradnih vesteh iz Asmare kaže, da je položaj v mestu pod nadzorstvom.

Večina trgovin je odprtih in promet po mestnih ulicah normalen. Edini znak upora so vojaške patrulje na strateških točkah v mestu in na letališču. Danes zjutraj so mornarji vojnega oporišča v Massaui skupno z nekaterimi vojaškimi oddelki zasedli mesto. Upornikom je le za las ušel podpoveljnik etiopske mornarice kontraadmiral Iskander Desta, cesarjev nečak, ki je zbežal z rušilcem «Etiopia».

Položaj se je podvečer še zaostril, ker so se na samem etiopskem ozemlju uprli padalci in enote vojaškega letalstva, ki so se polastili mesta Debre Zeit okrog 50 km jugozahodno od prestolnice. Kaže, da je vojaška posadka v tem mestu že pred desetimi dnevi paralizirala krajevno letališče in zasedla pristajalno stezo. Podoben naj bi bil položaj tudi v Daui.

Cesar Haile Selasie, ki je prebil ves dan v svoji palači — tudi na zasedanju organizacije afriških držav je le imel otvoritveni govor, takoj nato pa se je vrnil v svojo palačo — je pozval vojsko, naj ne razbija državne enotnosti in poudaril, da je vojska zgodovinska hrbtenica Etiopije. V 8-minutnem govoru, ki so ga oddajali po radiju in televiziji, je 81-letni cesar obtožil «hujskače», da skušajo razbiti enotnost države.

Širjenje upora je jasen dokaz, da preživlja etiopski na pol fevdalistični režim hudo krizo. Politični opazovalci sicer trdijo, da je doslej še nemogoče predvideti kako se bo zaključil dvoboj med cesarjem in upornimi vojaki in kam bo privedel, vsekakor pa je moč v tej zvezi navesti nekaj ugotovitev. Vlada iz Adis Abebe je že pred leti poslala v Eritrejo dobro izurjeno politično zanesljivo in do zob oboroženo vojsko, da bi se borila proti gverilcem eritrejske osvobodilne fronte. V represivno vojsko so oblasti vrinile tudi skupine mladih Eritrejcev, ki so jih zbrali v krogih, ki so bili pripravljeni na kolaboracijo z osrednjo oblastjo. Dejstvo, da so se prav ti vojaki spuntali je jasen dokaz, da je bilo delovanje eritrejskih partizanov učinkovito in da se je zahteva po avtonomiji vrinila tudi v enote, ki so bile še do pred nedavnim zveste cesarju.

Po drugi strani pa gre za upor na samih etiopskih tleh tolmačiti kot začetek boja za nasledstvo priletnemu cesarju. Ni naključje, da so pobudo za vstajo prevzeli prav mladi častniki, tisti, ki se najbolj zavzemajo za moderno državo in za izhod iz srednjega veka, v katerem držijo Etiopijo mogočne fevdalne družine.

Medtem ko so drugod po Italiji stavkali včeraj vsi delavci le štiri ure, je v Laciju splošna stavka trajala 24 ur. Na sliki množično zborovanje stavkajočih pred Kolosejem

«PARTINNAJA ŽIZN» O VLOGI KOMUNISTOV V EVROPI

Kritika španskih komunistov opomin zahodnim partijam?

Pet spornih Azcaratejavih tez

MOSKVA, 27. — V svoji zadnji številki je sovjetska revija «Partinnaja žizn» (Življenje partije) precej hudo napadla teze, ki jih je pred kratkim javno zastopal španski komunistični voditelj Manuel Azcarate. V članku sovjetske revije se voditelji španske komunistične partije obtožujejo, da so se izjavili za «socialistično in socialdemokratsko Evropo brez vsakršne povezave z obstoječo socialistično skupnostjo». Kritika tez, ki jih je iznesel Azcarate je morda na videz le precej omejena zadeva, vendar pa da slutiti, da gre za napad na marsikakšno stališče, ki so ga zavzele zahodne komunistične partije na nedavni konferenci v Bruslju.

Znano je, da stališča španske komunistične partije v zadnjih časih niso bila ugodno ocenjena v Moskvi. Gre pa za vprašanja, ki ne zadevajo samo Španijo, temveč v določeni meri vse komunistične partije zahodne Evrope. Prav zato obstaja določen sum, da je «Partinnaja žizn» hotela opozoriti vse zahodne komunistične partije s tem, da je javno kritizirala španska stališča.

V članku sovjetske partijske revije se odločno obsoja poročilo Manuela Azcarateja centralnemu komiteju KP Španije. Glavni argumenti pa so:

1. Po mnenju sovjetske revije španski voditelj grobo izmaličuje bistvo zunanje politike Sovjetske zveze ter drugih socialističnih dežel s tem, da zastopajo zgrešeno stališče domnevnega protislovja med interesi socialističnih držav ter interesi revolucionarnega gibanja. Po mnenju sovjetske revije ne predstavljata popuščanje napetosti in miroljubno sožitje nobene zapreke za boj proti imperializmu ter za socialni napredek;

2. Glede gospodarskih odnosov med socialističnimi in kapitalističnimi državami pa «Partinnaja žizn» obsoja posebno Azcaratejeve kritike proti sodelovanju na tem področju. Španski voditelj je trdil, da to sodelovanje, posebno v daljšem roku, utegne onemogočiti socialne spremembe pri gospodarskih in trgovinskih partnerjih ZSSR. «Partinnaja žizn» pobija to tezo ter pravi, da manjka vsakršen argument, ki bi jo podprl ter da se o tem sploh ne splača govoriti;

3. Po mnenju sovjetske revije so teorije španske KP o zahodni socialistični in neodvisni Evropi prežete z nacionalizmom. V tej zvezi nepodpisani pisec kritike v «Partinnaji žizni» pravi: «Glejte! Azcarate bi hotel demokratično in socialistično Evropo, toda brez vsakršne povezave z obstoječo socialistično skupnostjo»;

4. Glede notranjega položaja v SZ pa revija pravi, da se ne more mimo Azcaratejevih napadov na sovjetski socialistični režim, posebno v trenutku, ko se sovjetska demokracija razvija v smeri razvite socialistične družbe;

5. Sovjetska revija odločno kritizira Azcaratejevo tezo, ki ni na noben način oprta s stvarnimi dejstvi, da nobena konferenca komunističnih partij ne more v tem trenutku prispevati h krepitvi enotnosti komunističnega gibanja. Nadalje pobija morebitne pobude za ustanovitev nove komunistične internacionale.

Kot smo že omenili prej, je ta članek v «Partinnaji žizni» pomemben, ker zadeva vprašanja, ki se ne tičejo samo Španije, temveč zadevajo vse komunistično gibanje, posebno na Zahodu. Španska komunistična partija se je znašla v precepu od tistega dne, ko je Sovjetska zveza začela navezovati gospodarske stike s Frankovo Španijo. Kriza v odnosih med KP Španije in KP SZ se je še poglobila, ko se je začelo govoriti o možnosti navezave stikov na diplomatski ravni. Španska partija, ki jo vodi Carrillo, je ena izmed najbolj protistalinističnih partij na svetu ter korenito nasprotuje tezam in mišljenju nekdanjih voditeljev UCE, ki so se zatekli v SZ po državljanski vojni. Na nekem mednarodnem srečanju lani, so španski komunisti zahtevali, naj delegacija «moskovskih španskih komunistov» zapusti dvorano, kar so tudi dosegli.

PETROLEJSKA AFERA

Komu dokumenti: sodnikom ali parlamentarni komisiji?

Pojutrišnjem sklep o postopku proti upravnikom vladnih strank

RIM, 27. — Danes popoldne se je sestal odbor za pooblastila sodnih postopkov poslanske zbornice. Kot je bilo že sporočeno, je odbor obravnaval na seji vrsto postopkov, ki so že bili na dnevnem redu.

Glede zahtevkov o sodnijskem postopku proti poslancem, ki so zapleteni v «petrolejsko afero» kolikor so bili administrativni tajniki treh vladnih strank (Micheli za KD, Battaglia za PRI in Amadei za PSDI) je odbor sklenil, da bo počakal na sklepe parlamentarne preiskovalne komisije, ki se bo sestala prihodnji petek zjutraj. Odbor je sprejel ta sklep, ker obstaja možnost, da preiskovalna komisija poslanske zbornice združi preiskavo o dejavnosti treh upravnih tajnikov s splošno preiskavo o petrolejski aferi. Kar zadeva socialističnega upravnega tajnika sen. Talamoneja je zadeven zahtevek vložen pri senatnem odboru.

Parlamentarna preiskovalna komisija razpolaga že s kopico podatkov o petrolejski aferi, ki so jih ji posredovali trije genovski pretorji Almerighi, Brusco in Sansa. Sedaj pa se je zgodilo, da je genovsko državno pravdništvo zahtevalo, naj mu izročijo preostalo dokumentacijo, ki je bila sicer že namenjena na državno pravdništvo v Rimu, torej v bistvu parlamentarni preiskovalni komisiji.

skem predsedniku Salvadoru Allendeju, je danes izjavila časnikarjem, da ne bo mogla obiskati Washingtona, kamor jo je povabilo 10 ameriških senatorjev. Žena bivšega čilskega predsednika, ki se je v ponedeljek udeležila zasedanja komisije OZN o človečanskih pravicah, je sporočila, da je ameriški urad za priseljence izdal dokument, po katerem se ne sme oddaljiti več kot 40 km od New Yorka.

V Parizu pa je skupina voditeljev razpuščenega čilskega enotnega sindikata pozvala sindikalne organizacije vseh držav, naj nadaljujejo v svoji akciji pritiska na čilsko vlado in s tem prispevajo k boju za ponovno uvedbo sindikalnih svobočin v Čilu, odpravo koncentracijskih taborišč in osvoboditev aretiranih delavcev.

Sindikalni voditelji prosijo nadalje podporo sindikatov vseh držav v boju za rešitev življenja treh zaprtih sindikalistov, in sicer Luisa Figuerona, Rolanda Calderona in Eduarda Rojasa.

PREPOZNO

Da je 64-letni Michel McEldowney še živ, so se kirurgi birminghamske bolnišnice zavedli šele v operacijski sobi, ko so mu odrezali ledvice, ki so jim služile za presaditev. Kljub skrajnemu zdravniškemu posegu, je nesrečnež po operaciji umrl.

McEldowneyja so pripeljali v bolnišnico hudo ranjenega pred nekaj dnevi. Zdravniki so ga danes proglasili za mrtvega in so dovolili kirurgom, da mu vzamejo ledvice. Šele ko so ga že operirali, so se kirurgi zavedli, da je še živ. Sedaj je v teku sodna preiskava, da bi ugotovili, kako je prišlo do skoraj neverjetne pomote. Vprašanje je tudi, če je nesrečnež umrl za posledicami kirurškega posega ali zaradi ran, zaradi katerih so ga sprejeli na zdravljenje.

SVOJEVRSTEN ZDRAVNIK

Dr. Paolo Patelli, ki je imel svojo ordinacijo v Padernu Dugnanu pri Milanu, je bil res svojstven zdravnik: mlad, profesionalno slabo pripravljen, lep, stasit in prikupen je sprejemal v ordinacijo izključno ženske, zlasti še, če so bile mlade in prijetne zunanjosti.

Ko je pred nekaj dnevi diagnosticiral neki ženski neobstoječo bolezen, pa mu je odklenkalo. Orožniki so začeli diskretno preiskavo in ugotovili, da fant sploh ni zdravnik, da je star le 22 let in da mu je ime Giampaolo Mantello, študent bog vedi česa.

Sosedi pravijo, da je bilo v njegovi ordinaciji vedno polno žensk, ordinaciji, ki je bila povezana z udobnim fantovim stanovanjem. Sedaj se bo moral Mantello pred sodiščem braniti obtožbe, da je opravljal zdravniški posel, čeprav ni imel potrebne strokovne izobrazbe.

Železniška nesreča v Turčiji

ANKARA, 27. — Poštni vlak, ki je vozil na progi Elazig - Istanbul je danes zjutraj trčil v maso zemlje in kamenja, ki se je zrušila na železniško progo zaradi zemeljskega usada. Lokomotiva in nekaj vagonov je iztirilo. V nesreči je izgubili življenje 10 ljudi, 13 pa je bilo ranjenih.

Dolanc sprejel delegacijo iz Egipta

BEOGRAD, 27. — Tajnik izvršnega biroja predsedstva ZKJ Stane Dolanc je sprejel danes delegacijo arabske socialistične unije Egipta (ASU), ki kot gost Zveze komunistov preučuje izkušnje Jugoslavije na področju samoupravljanja. V razgovoru ki je potekal v ozračju iskrenosti in prijateljstva, so se pomenili o sodelovanju med ZKJ in ASU, o odnosih med Jugoslavijo in Egiptom in o njuni dejavnosti kot neuvrščenih držav.

RAZSODBA RIMSKEGA KAZENSKEGA SODIŠČA

Pet let ječe Arabcem, ki so nameravali sestreliti izraelsko letalo pri Ostii

Agenti obveščevalne službe so jim septembra lani zaplenili dve sovjetski prenosni raketi

RIM, 27. — Danes se je pred rimskim sodiščem zaključil proces proti petim Arabcem, ki so bili obtoženi, da so septembra lani skušali zrušiti izraelsko civilno letalo z dvema prenosnima raketama sovjetske izdelave. Sodniki so spoznali obtožence Mohamada Mahmouda Nabila Azmikanyja, Ahmeda Ghassana Al Hadithija, Gabriela Khourija, Amina Elhendija in Alija Al Tayeba Al Ferganija za krive prekrška nedovoljene posesti vojnega orožja in jih obsodili na pet let in dva meseca zaporne kazni, na milijon in šesto deset tisoč lir globe in na plačilo sodnih stroškov. Oprostilo pa jih je obtožbe, da so vtihotapili v Italijo vojno orožje in da so ponaredili potne liste. Sodniki so nadalje odredili izpustitev Ghassana in Al Tayeba na začasno svobodo proti plačilu 20 milijonov lir kavcije, ker so bili ostali trije izpuščeni na začasno svobodo že pred nekaj meseci.

Danes zjutraj je že kazalo, da se proces ne bo mogel zaključiti, ker se obtoženci niso javili v sodni dvorani. Omogočili pa so nadaljevanje sodne razprave s pismom, v katerem so sporočili, da jih v sodno dvorano ne bo, a da proces lahko nadaljujejo, ker popolnoma zaupajo svojim branilcem.

Arabci so bili obtoženi, da so vtihotapili v Italijo vojno orožje, da bi povzročili pokol. Tožilec je namreč trdil, da so dne 5. septembra lani nameravali sestreliti letalo izraelske družbe El Al z dvema sovjetskima prenosnima raketama. V ta namen so najeli v Ostii stanovanje.

Zločinski načrt so odkrili in preprečili s hitrim posegom agenti italijanske obveščevalne službe SID, ki so aretirali domnevne teroriste in jim zaplenili orožje.

Javni tožilec je za vsakega od petih obtožencev zahteval isto kazen: pet let in desec mesecev zaporne kazni ter dva milijona in sedemsto tisoč lir globe zaradi nedovoljene posesti vojnega orožja in ponarejevanja dokumentov. Zahteval je nadalje oprostitev zaradi pomanjkanja dokazov obtožbe, da so vtihotapili v Italijo vojno orožje, ker preiskovalci niso odkrili nobenega stvarnega dokaza, ki bi podkrepil to domnevo. Sodniki so v bistvu sprejeli njegova izvajanja menili pa so, da ponarejevanje dokumentov v tem primeru ni bil prestopek.

Nixon zahteva prispevke za vzdrževanje ameriških čet v Evropi

WASHINGTON, 27. — Ameriški predsednik Nixon je sinoči v sporočilu kongresu izjavil, da imajo ZDA letno 2,1 milijarde dolarjev deficita zaradi vzdrževanja svojih čet v Evropi. Ameriški predsednik je poudaril, da so v teku posvetovanja v okviru organizacije NATO za zmanjšanje deficita. Evropski zavezniki bi morali po mnenju ameriškega predsednika prispevati k vzdrževanju ameriških čet, sicer bodo ZDA prisiljene enostransko umakniti svojo vojsko.

Za sedaj so v teku pogajanja predvsem z Zahodno Nemčijo, ki je že obljubila, da bo zvišala svoj prispevek. Ko bo rešeno vprašanje z Nemčijo se bodo ZDA obrnile do drugih zaveznikov.

Gusar nameraval zrušiti letalo na Belo hišo

WASHINGTON, 27. — Samuel Bick, ki se je prejšnji petek skušal polastiti letala DC 9 na letališču v Baltimoru, je nameraval zrušiti letalo na Belo hišo. Tako trdi znani ameriški časnikar Jack Anderson, ki poudarja, da je dobil po pošti Byckov magnetofonski posnetek, v katerem je blaznež obrazložil svoj namen, da «združi v eno samo akcijo preusmeritev letala in napad na Belo hišo po zgledu japonskih kamikaze.»

Po pisanju ameriškega časnikarja, naj bi mu gusar poslal posnetek po pošti nekaj ur preden se je odločil za brezupni podvig, v katerem so tri osebe izgubile življenje: policist, drugi pilot letala in gusar sam, ki se je ubil, potem ko so ga policisti hudo ranili.

«Upam — pravi Byck v posnetku — da bom prisilil pilota, naj usmeri letalo proti Beli hiši. Ko bomo blizu cilja, bom ubil pilota in bom usmeril letalo proti Beli hiši.» Anderson poudarja, da je bil petek, ko je Byck skušal ugrabiti letalo, predsednik Nixon v svojem uradu v Beli hiši.

Priprave na turistično sezono v Beli krajini

LJUBLJANA, 27. — V Beli krajini se že pripravljajo na letošnjo turistično sezono. Ta bo kot kaže bolj uspešna kot prejšnja leta. V ta namen nameravajo dograditi kopališči ob Kolpi v Metliki in na Vinici, kjer so že jeseni uredili bregove in utrdili dostopne poti.

Podjetje Viator je v Črnomlju že zgradilo novo restavracijo in posebno belokranjsko klet, več novosti pa obetajo tudi v hotelu Smuk v Simiču in hotelu «Bela krajina» v Metliki. Letos so izdali tudi poseben prospekt o znamenitostih dolina reke Kolpe, v programu pa imajo tudi boljšo turistično propagando in vrsto prireditev. Turistično društvo in sekcije za turizem pa pripravljajo akcije za olepšavo belokranjskih naselij.

PO POROČILU PREDSTAVNIŠKEGA DOMA ZDA

Atenski režim v težavah

WASHINGTON, 27. — Poročilo posebne študijske komisije ameriškega predstavniškega doma trdi, da je grška vlada, ki je prevzela oblast novembra, zašla v slepo ulico in da verjetno ne bo zdržala dolgo na oblasti. Poročilo, ki ga je pripravil demokrat Donald Fraser, poudarja, da medtem ko opozicija nastopa strnjeno kot še nikoli, je vladna skupina razdeljena in vse kaže, da ne bo znala premostiti političnih in gospodarskih težav države.

Dokument ostro kritizira ameriško politiko do Grčije, ki vzbuja vtis, da «ZDA podpirajo nedemokratični režim in zahteva imenovanje novega veleposlanika v Atenah, ki naj ne pooseblja politike, ki so jo ZDA doslej vodile v Grčiji».

ZARADI NAČRTA ZA GRADNJO VOJAŠKEGA OPORIŠČA NA OTOKU DIEGO GARCIA

Oster napad Pravde na Pentagon

MOSKVA, 27. — Moskovska «Pravda» je danes zelo ostro kritizirala načrt ameriške vojske, da zaradi oporišča na otoku Diego Garcia sredi Indijskega oceana. Članek, ki je podpisan s psevdonimom Opazovalec — verjetno se za tem imenom skriva viden moskovski politik — trdi, da je načrt Pentagona neposreden atentat na varnost dežel Indijskega oceana in obtožuje militaristične kroge v Washingtonu in Londonu (otok je namreč britanska last), da skušajo sabotirati proces popuščanja napetosti.

Načrt Pentagona, da zgradi vojaško oporišče na otoku Diego Garcia je vzbudil val protestov vseh držav Indijskega oceana, zlasti Indije, Irdonezije, Bangladeša, Avstralije, Nove Zelandije, Malaje in Tajske.

Hortensia Allende ne sme v Washington

NEW YORK, 27. — Hortensia Bussi Allende, vdova po umorjenem čilskem predsedniku Salvadoru Allendeju, je danes izjavila časnikarjem, da ne bo mogla obiskati Washingtona, kamor jo je povabilo 10 ameriških senatorjev. Žena bivšega čilskega predsednika, ki se je v ponedeljek udeležila zasedanja komisije OZN o človečanskih pravicah, je sporočila, da je ameriški urad za priseljence izdal dokument, po katerem se ne sme oddaljiti več kot 40 km od New Yorka.

V Parizu pa je skupina voditeljev razpuščenega čilskega enotnega sindikata pozvala sindikalne organizacije vseh držav, naj nadaljujejo v svoji akciji pritiska na čilsko vlado in s tem prispevajo k boju za ponovno uvedbo sindikalnih svobočin v Čilu, odpravo koncentracijskih taborišč in osvoboditev aretiranih delavcev.

Sindikalni voditelji prosijo nadalje podporo sindikatov vseh držav v boju za rešitev življenja treh zaprtih sindikalistov, in sicer Luisa Figuerona, Rolanda Calderona in Eduarda Rojasa.

MEDCELINSKO TIHOTAPLJENJE LJUDI

Sto jugoslovanskih Romov iz Nizozemske skrivaj v ZDA

Funkcionarji urada za priseljence niso še mogli ugotoviti kako so se izognili strogemu nadzorstvu mejnih stražnikov

PHOENIX, 27. — Medcelinsko tihotapljenje ljudi: v Arizoni je policija aretirala nad sto Romov jugoslovanske narodnosti, ki jih je nekdo iz Nizozemske vtihotapil v ZDA in se spretno izognil strogemu nadzorstvu urada za priseljevanje.

Funkcionarji ameriškega urada za priseljence so izjavili, da so nastanili Rome v nekem motelu, dokler ne bodo dobili prevajalca, da jih lahko zaslišijo. Romi znajo namreč le nekaj besed angleščine in španščine, povečini pa se izražajo s kretnjami. Po tem kar je bilo mogoče izvedeti doslej od njih naj bi bil njihov namen nastaniti se za stalno v ZDA.

Pot, ki jih je privedla v Združene države, je dolga in zapletena. Sredi februarja so se vkrcali na nizozemsko letalo, s katerim so poleteli do Montreala. Od tu so šli z letalom v mehiško prestolnico in nadaljevali pot z vlakom do Nogalesa na meji z ZDA. Kako so prestopili mejo in se ognili strogemu nadzorstvu urada za priseljence je še skrivnost. Policija jih je aretirala v Tucsonu v Arizoni sto km od meje.

Funkcionarji urada za priseljence so sporočili, da nihče od skupine 104 Romov ni znal povedati, kako so prestopili mejo in kdo jim je pomagal. Vsi, tudi najmanjši pa naj bi s kretnjami izkazali bes nad tistim, ki jim je odnesel devet tisoč dolarjev v zameno za «pomoč».

Izvidnica obmejnih stražnikov je naletela na Rome po naključju. Slučajno je ustavila del skupine, ki je potoval s štirimi novimi avtomobili vrednimi 30 tisoč dolarjev proti Phoenixu. Prometne knjižice so bili edini dokumenti, ki so jih imeli Romi s seboj. Eden od pripitih je imel v žepu listič z neko telefonsko številko. To je bilo dovolj, da so prišli na sled drugim 26 Romom, ki so po skrivnostni poti prišli do Washington Parka v Illinoisu.

V Poreču seminar o problemih mladih zdomcev

POREČ, 27. — Danes se je v Poreču odvijal mednarodni mladinski seminar, na katerem so razpravljali o vprašanjih mladih delavcev, ki so zaposleni v inozemstvu. Seminarja so se udeležili mladinci iz dvajsetih evropskih držav ter predstavniki Tunisa in Maroka.

Udeleženci so izrekli prepričanje, da se problemi zdomcev lahko rešijo ob pomoči domačih delavcev. V tej zvezi so v zaključnem dokumentu zahtevali od mladinskih organizacij, da pomagajo zdomcem do boljših življenjskih pogojev. Naloga mladinskih organizacij je tudi obveščati emigrante o tem, kaj se dogaja doma in jim pomagati pri organizaciji njihovega prostega časa. Želele, ki sprejmejo emigrante, so prav tako dolžne, da zagotovijo sredstva za strokovno izobrazbo tujih delavcev.

Prihodnje posvetovanje o problemih mladih zdomcev bo od 17. do 22. junija letos na Danskem.

TRŽAŠKI DNEVNIK

VČERAJ NA MINISTRSTVU ZA PRORAČUN

Ministru Giolittiju prikazana vprašanja energetskih virov v deželi

Srečanja sta se udeležila podpredsednik deželnega odbora De Carli in odbornik za industrijo in trgovino Stopper

Podpredsednik deželnega odbora in odbornik za načrtovanje in proračun De Carli in odbornik za industrijo in trgovino Stopper sta se včeraj v Rimu sestala z ministrom za proračun in načrtovanje Giolittijem.

Na srečanju sta predstavnika deželnega odbora orisala ministru vprašanja, ki zadevajo energetske vire v Furlaniji - Julijski krajini v luči gospodarskega in družbenega napredka in zahtev po zaščiti naravnega okolja. Odbornik Stopper je ministra opozoril na dejstvo, da so na ozemlju naše dežele nastale in še nastajajo infrastrukture, ki so v zvezi z dobavo in razpečevanjem energetskih virov, ki niso namenjeni samo potrošnikom iz Furlanije - Julijske krajine temveč tudi italijanskim in tujim potrošnikom v zaledju. Take infrastrukture so izhodišče Čezalpskega naftovoda, petrolejska čistilnica družbe Total, plinovod italijanskega omrežja AGIP in mednarodni plinovod Sovjetska zveza — Italija. Poleg teh že uresničenih pobud (v gradnji je le še plinovod, ki bo dobavljal Italiji metan iz Sovjetske zveze), se na našem področju porajajo nove tovrstne pobude, kot sta na primer gradnja nove petrolejske čistilnice ENI pri Portogruaru in terminal za alžirski plin v Tržiču. V zvezi z napovedano gradnjo nove čistilnice pri Portogruaru je odbornik Stopper ponovno obžaloval, da so njeni pobudniki imeli za nepotrebno, da bi se predhodno posvetovali s predstavniki Furlanije-Julijske krajine; ta bo vendar prizadeta, saj gre za uresničitev načrta z znatnimi posledicami zlasti za turizem in za naravno okolje. Stopper je na koncu omenil tudi načrte za gradnjo novih termoelektrarn pri Tržiču.

Podpredsednik deželnega odbora De Carli je opozoril ministra na nekatera politična in programska vprašanja v zvezi z energetskimi infrastrukturami na ozemlju Furlanije - Julijske krajine. V tej zvezi je postavil zahtevo, naj bi se pri načrtovanju novih pobud v državnem merilu upoštevale razvojne smernice deželne uprave, kar je toliko laže ko gre za načrte, ki jih pripravljajo ustanove in družbe z delno ali pretežno udeležbo državnega kapitala. Tovrstno sodelovanje z deželnimi organi je toliko bolj potrebno — je nadaljeval De Carli — ker gre večinoma za pobude, ki zadevajo tudi potrošnike iz drugih italijanskih pokrajin ali dežel. Naši deželi morajo namreč biti zagotovljena primerna jamstva, pa tudi določene protivrednosti.

Minister Giolitti je naglasil, da je ministrstvo pripravljeno upoštevati načelna stališča, ki jih zagovarja deželni odbor. Minister je omenil tudi tržaško luko in dejal, da se vladni organi zavedajo njene vloge edinega pristanišča v službi tujih klientov v Italiji. Ta vloga naše luke bo zadobila novo veljavo s skoraišnjim odprtjem Sueškega prekopa in z napovedano organizacijsko - poslovno povezavo s Tržičem. Minister je izrazil mnenje, da bo treba čim prej poskrbeti za sodobno opremo tržaške luke in za ustrezno povečanje njene zmogljivosti. To pa se bo lahko zgodilo — je dejal minister — samo pod pogojem, da ne bo promet s surovo nafto zavrl tradicionalnih blagovnih tokov čez Trst.

Podpredsednik De Carli in odbornik Stopper sta na koncu prikazale ministru potrebo po spešnjavi nove avto ceste Karnija - Trbiž, brez katere je vloga tržaške luke v okviru mednarodne trgovinske menjave močno okrnjena zlasti kar zadeva menjavo z Avstrijo in s srednjo in vzhodno Evropo. Predstavnika deželnega odbora sta še naglasila, da bi morala vlada prav iz omenjenih razlogov čim prej nakazati naši deželi finančna sredstva, ki jih ji je namenila z letošnjim državnim proračunom, hkrati s tem pa bi morala vzeti v pretres vprašanje izredne finančne pomoči za gospodarski in socialni razvoj našega področja po členu 50 posebnega statuta dežele Furlanije - Julijske krajine.

Hotel je pretihotaniti 70 milijonov dinarjev

Na mejnem prehodu pri Škofijah so jugoslovanski obmejni organi aretirali Tržačana Piera Carisija. Pri sebi je imel 70 milijonov starih dinarjev. Carisi je priznal, da je že večkrat pretihotapil večjo vsoto denarja. Odpeljali so ga v koprske zapore, kjer je na razpolago sodnim oblastem.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

ZARADI ŽALJIVEGA PISMA KVESTURI OBSOJENI MLADI FANSI LAHKE GLASBE

Po odpovedi nastopa skupine «Genesis» so poslali pismo ki so ga podpisali in mu pripisali svoj naslov

Razočaranje in naiven žaljiv protest je privedel pred tržaške sodnike tri mlade ljubitelje lahke glasbe iz Humina. 20-letna Piera Patat, Nesmy Stefanuti in Saverio Brolla, so bili obtoženi žalitve policije v obtežilnih okolnostih in pred skoro letom dni jih je zaradi tega že obsodil tržaški pretor dr. Losapio. Vložili so priziv in tokrat so se znašli pred sodnim zborom, ki mu je predsedoval dr. Corsi in ki so ga sestavljali še dr. Raimondi in dr. Fermo, medtem ko je javni tožilec bil dr. D'Onofrio.

Dogodivščina mladih Huminčanov se je pričela 6. februarja 1972, ko so se pripeljali v Trst da bi v plesni dvorani «Paradiso» poslušali znano «pop» skupino «Genesis». Ko so prišli do Ul. De Franceschi, se znašli pred zaprtimi vrati plesne dvorane. Policija je namreč odredila teden dni kazenske zapore, ker je lastnica, 47-letna Maria Chert por. Cozzolino, dovoljevala vstop mladoletnim izpod 16. leta starosti.

Razočaranje, da niso mogli prisostvovati nastopu dolgolasih muzikantov, je zelo razburilo vse tri mlade fanse lahke glasbe, zlasti pa Piero Patat, ki je dva dni pozneje naslovila na tržaško kvesturo protestno pismo. Med drugim je pisala, da so policisti zaprli lokal, da bi tako pokazali svojo moč in oblast in da so sploh «fašisti in hlapci gospodarjev». Jezna, obenem pa naivna Piera Patat se je lepo podpisala s svojim imenom, dodala svoj naslov, ostala dva obtoženca pa sta pripisala, da se z vsebino pisma strinjata, in sta se tudi podpisala.

Seveda jih ni bilo težko zaslediti in tako so se v kratkem znašli pred pretorjem, ki jim je ob upoštevanju olajševalnih okoliščin dodelil 4 mesece zapora, seveda pogojno. To kazen je včeraj potrdilo sodišče, ki jim je še naložilo plačilo novih sodnih stroškov.